Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

гэтэмнай 1921 оной бриин 21-hээ гарана | № 291 (14005) | 1972 оной декабриин 12, вторник | Сэн 2 мүнгэн

КПСС-эй Центральна Комитедтэ,

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ,

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ

Совет Социалис Республиканууудай Союзай байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулжа, Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй, Совет Социалис Республиканууудай Союзай Верховно Соведэй, Россин Совет Федеративна Социалис Республикын Верховно Соведэй баярай хамтын заседании 1972 оной декабриин 21-дэ Москва хотодо Кремльдэхи Съезднүүдэй ордон соо үнгэргэхэ гэжэ КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиум шиидхэбэ.

МАЛШАД! БҮХЭСОЮЗНА СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНДЭ БҮГЭДООРЭН ЖАГСАЯ!

КПСС-эй обкомдо, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советтэ

МУХАР-ШЭБЭРЭЙ АЙМАГАЙ, УЛААН-ҮДЫН АЙМАГАЙ «МАЯК» КОЛХОЗОЙ, БОДОНГУУДАЙ, «ОКТЯБРЬСКИЙ», «ПОГРАНИЧНЫЙ» СОВХОЗУУДАЙ МАЛШАДАЙ ҮҮСХЭЛ ТУХАЙ

«1972—1973 онуудай үбэлэй үедэ малай ашаг шэмэ бүри ехээр абадаг, бэлэдхэдэг болохын түлөө малшадай Бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй тогтоолдо харюу болгон, Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ орожо, тодорхой социалис уялгануудые бэедээ даажа абаhан Мухар-Шэбэрэй аймагай, Улаан-Үдын аймагай «Маяк» колхозой, Бодонгуудай, «Октябрьский», «Пограничный» совхозуудай малшадай үүсхэлые КПСС-эй окомой бюро болон Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет hайшаан дэмжэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй тогтоолые малшад болон хүдөөгэй бүхы ажалшадай дунда гүнзэгыгөөр ойлгуулжа, 1972—1973 онуудай малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхын, үбэлэй үедэ мал ажалай продуктнуудые ехээр абадаг, бэлэдхэдэг болохын түлөө колхознигуудай, совхозуудай хүдэлмэришэдэй дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхээр КПСС-эй райкомуд, аймгүйсэдкомууд, колхоз болон совхозуудай партийна организацинууд болон хүтэлбэрилэгшэд энэ тогтоолоор уялгалагдаhан байна.

Малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ, мал ажалай продуктнуудые ехээр абадаг, бэлэдхэдэг болохын түлөө республикын малшадай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй ябасые үргэнөөр харуулжа байхаар республиканска болон аймагуудай газетэнүүдэй редакцинууд, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй телевидени болон радиодамжуулгын комитет мүн лэ энэ тогтоолоор уялгалагдаа.

Мухар-Шэбэрэй аймагай малшадай

СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

«1972—1973 онуудай үбэлэй үедэ малай ашаг шэмэ бүри ехээр абадаг, бэлэдхэдэг болохын түлөө малшадай Бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй тогтоолые аймагай малшад болон колхоз, совхозуудай бүхы ажалшад айхабтар ехэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр утаhан байна.

Аймагай колхознигууд болон совхозуудай хүдэлмэришэд СССР-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаhан социалис уялгануудаа бэелүүлэн, ниитын малай тоо толгой олошоруулжа, ашаг шэмыень дээшэлүүлжэ байнхай. 1972 оной 11 hарын туршада гүрэндэ нёдондоной энэ үеынхиhөө 13.250 центнер мяха, 3900 центнер hү, 845 центнер hooho ехэ худалдаhан байна. Гүрэндэ тушаагдаhан үхэр бүхэнэй шэгнүүр дунда зэргээр 320 килограммда хүргэгдөө, үнеэн бүриhөө hүн ехэ hаагдаа. Үнгэрэгшэ жэлэйхиhээ олон тугалнууд, хурьгад түлжүүлэгдээ. Эдэ бүгэдэ 1972 ондо мал ажалай продуктнуудые худалдаха түсэбые үлүүлэн дүүргэхэ арга олгоо.

1972—1973 онуудай үбэлэй үедэ мал ажалай продуктнуудые ехээр абадаг, бэлэдхэдэг болохын түлөө малшадай Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсохоор, Мухар-Шэбэрэй аймагай малшад бэедээ иимэ социалис уялгануудые даажа абаба:

1. 1972 оной дүрбэдэхи кварталда адагынь 22500 центнер мал, шубуу тушаажа, жэлэй түсэб 104 процент дүүргэхэбди. 1971 онойхитой сасуулбал, мяха худалдал 12,5 процентээр дээшэлхэ байна. 1973 оной түрүүшын кварталда гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө январь hарада дүүргэхэбди. Мяха худалдаха түрүүшын хахад жэлэй түсэб мүн лэ болзорhоо урид дүүргэгдэхэ. Энээнэй түлөө мүнөө 2450 үхэр, 5760 гахай шахан таргалуулагдажа байна.

2. Мал ажалай хүдэлмэрилэгшэд үбэлэй үедэ шахамал үхэрэй шэгнүүрые сүүдхэдэ дунда зэргээр 800 граммhаа бага бэшээр, түргэн зуура түлжүүлэгдэжэ байhан малые—500 граммhаа бага бэшээр, шахамал хонинуудые—450 граммаар, түлжүүлэгдэжэ байhан гахайнуудые—300 граммhаа бага бэшээр нэмээхэ гэhэн уялга абаа. Худалдагдаха үхэрнүүдэй хахадhаа олонхинь эрхим тарган гэhэн сэгнэлтэтэйгээр, үхэр бүхэнэй адагынь 350 килограмм шэгнүүртэйгээр тушаахабди.

Галуу харууhалдаг хүдэлмэришэд 38 мянган эмэ галуу илгажа үлөөгөөд, hүрэгүүдээ hайнаар харууhалжа, бэелүүлжэ, ерэхэ жэлэй түрүүшын хахад жэлдэ галуун бүриhөө адагынь 45, бүхыдөө 1 миллион 500 мянган үндэгэ абажа, дальбараа гаргахаар 1 миллион 100 мянган үндэгэ инкубацида табиха уялга абанхай.

1972 оной дүрбэдэхи кварталда, 1973 оной түрүүшын хахад жэлдэ гүрэндэ бүхыдөө адагынь 10 мянган центнер галуунай мяхан тушаагдаха байна.

Зарим коллективүүд бүри дээшэлүүлэгдэhэн уялга даажа абанхай. Жэшээнь, «Загаиский» колхозой үхэрнүүд шахамалнуудаа сүүдхэ бүхэндэ 900 граммhаа бага бэшээр нэмээжэ, 1973 оной нэгэдэхи кварталда тус бүхэдөө адагынь 350 килограмм шэгнүүртэй 300 үхэр тушааха гэжэ шиидээ.

«Родина» колхозой гахайн фермын хүдэлмэрилэгшэд 1972 оной дүрбэдэхи кварталда, 1973 оной түрүүшын хахад жэлдэ 2770 поршоонхо абаха, түлжүүлхэ, гүрэндэ 1300 центнер гахайн мяха худалдаха уялга абанхай.

«Забайкалец» совхозой шубуушад 1973 ондо 7700 центнер, тэрэ тоодо түрүүшын хахад жэлдэ 1400 центнер галуунай мяха гүрэндөө тушааха уялга абаа.

Аймагай адуушад 1973 оной түрүүшын хахад жэлдэ 100 гүүн бүриhөө 75 унага абажа түлжүүлхэ уялгатай. «Авангард» совхозой адуушан М. Н. Доздоров 1973 оной түрүүшын хахад жэлдэ 100 гүүн бүриhөө адагынь унага абажа, томо болгохо гэжэ шиидээ.

3. Һү hаалиин фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд үбэлжэлгын юhэн hарын туршада үнеэн бүриhөө адагынь 1350 килограмм hү haaxa уялга абанхай. Энэнь байгша оной дүүрэтэр гүрэндэ 18,5 мянган центнер гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхиhөө 4,4 процент ехэ худалдаха, 1973 оной түрүүшын хахад жэлдэ гүрэндөө адагынь 58 мянган центнер гэхэ гү, али 1972 оной энэ үеынхиhөө 5,5 процент ехэ hү худалдаха арга олгохо юм.

Гүрэндөө имагтал hайн шанартай, хоёрдохи категориhoo доошо бэшэ шанартай hү худалдахабди.

«Знамя Ленина» колхозой Дээдэ-Һутайн hү hаалиин фермын коллектив юhэн hарын туршада үнеэн бүриhөө 1.860 килограмм гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхиhөө 240 килограмм ехэ hү haaxa гэжэ шиидээ.

Аймагай түрүү hаалишад нүхэд Н. Н. Сластина, Е. И. Назарова («Знамя Ленина» колхозой), З. А. Федорова, А. Ф. Олейникова («Коммунизм» колхозой), Ц-Д. Г. Улзытуева, М. М. Митыпова («Авангард» совхозой) болон бусад hаалишад юhэн hарын туршада үнеэн бүриhөө 2000—2300 килограмм hү haaxa уялга абаа.

4. Аймагай хонишод ерэхэ жэлдэ 100 хонин бүриhөө адагынь 85 хурьга түлжүүлхэ гэхэ гү, али бүхыдөө 80 мянгаhаа үсөөн бэшэ хурьга томо болгохо, хурьган бүхэнии эхэhээ hалгааха үедэнь адагынь 20 килограммда хүргэжэ, хонин бүриhөө 3,3 килограмм гэхэ гү, али 1972 онойхиhoo 0,3 килограмм ехэ hooho хайшалха уялга абанхай.

Түрүү хонишод нүхэд И. С. Фёдоровой, А. Ф. Сластнай Ч-Ц. Г. Гомбоевой («Знамя Ленина» колхозой), М. А. Брылёвой (Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой), И. Е. Ведерников болон Н. А. Поповой («Коммунизм» колхозой), Р. И. Мальцев болон П. С. Митрофановай («Искра» колхозой), А. М. Фетисовэй («Забайкалец» совхозой) болон бусад олон хонишодой бригаданууд 1973 ондо 100 хонин бүриhөө 100, тэрэнhээ дээшэ хурьга абажа түлжүүлхэ, хонин бүриhөө 3,6—4,0 килограмм hooho хайшалха гэжэ шиидээ.

Бии байгаа тэжээлээ аша үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхын тула hү hаалиин бүхы фермэнүүдтэ, шахамалнуудай гүүртэнүүдтэ таряа талханай зүйл болон hолоомоёо буйлуулжа, эhээжэ малда үгэхэбди. Ажахы бүхэндэ бүдүүн тэжээл, таряа талханай зүйл бутаруулагдажа, хуурай тэжээлэй холисо бэлдэгдэхэ.

Аймагай зооветеринарна мэргэжэлтэд энэ үбэлжэлгын үедэ эрдэмэй болон түрүү дүй дүршэлэй туйлалтануудые бүхы фермэнүүдтэ нэбтэрүүлхэ, тэжээлээ аша үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ, эхэ малай искусственна үрэжүүлгые hайнаар эмхидхэхэ, түл түрэсэеэ бүрин hайнаар томо болгохо гээшэ манай гол зорилго гэжэ тоолоно. Онсо анхаралаа бидэнэр түл түрэсые холын хараатайгаар түлжүүлхэ, үнеэдээ зүбөөр эдеэлүүлэн haaxa хэрэгтэ хандуулхабди.

Үнеэдэй тоо толгойе ерэхэ жэлдэ адагынь 4 процентээр олошоруулхын тула 1972 оной дүрбэдэхи кварталда, ерэхэ жэлэй нэгэдэхи кварталда адагынь 1.000 эмэ хашарагуудые ороондо оруулха, үнеэдые hубайруулхагүй гэжэ оролдохобди.

Үбэлэй үедэ бүхы малшадай дунда зооветеринарна hуралсал эмхидхэжэ, бүхы малшадай арбанай нэгэ хубиhаа үсөөн бэшэнэй мэргэжэл шадабарие (классыень) дээшэлүүлхэбди.

Абтаhан продукциин центнер бүхэндэ ажалай болон тэжээлэй гаргашые 3—5 процентээр хороохо байнабди.

ССР Союзай болон Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойе ажалай шэнэ амжалтаар угтажа, мал ажалай продукци ехээр абаха, бэлэдхэхэ табан жэлэй түсэбые болзорhoo урид бэелүүлхэ арга олгохо гээшэ аймагай бүхы малшадай нэрэ хүндын хэрэг мүн.

Эдэ социалис уялганууд аймагай түрүү малшадай, колхоз болон совхозуудай, аймагай хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэдэй зүблөөн дээрэ баталагдан абтаа.

Бэшүүрэй аймагай Бодонгуудай совхозой малшадай

СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

Бидэнэр, совхозой малшад «1972—1973 онуудай үбэлэй үедэ малай ашаг шэмэ бүри ехээр абадаг, бэлэдхэдэг болохын түлөө мал ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй Бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй тогтоолые угаа ехээр hайшаажа байhанаа мэдүүлнэбди.

Юhэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй эхиндэ абаhан уялгаяа дүүргэн, манай совхозой малшад иимэ амжалтануудые туйлаhан байна гэбэл: түсэбэй ёhoop 750 үнеэтэй байха аад, тэрэнээ 900 толгойдо хүргэhэн, байгша оной декабриин нэгэнэй байдалаар гүрэндэ мяха худалдаха жэлэйнгээ түсэбые дүүргэhэн байха юм. Малаа hайнаар бэлшээн, шахан таргалуулга hайнаар эмхидхэhэнэй ашаар 1.048 үхэр дунда зэргээр 352 килограмм шэгнүүртэйгээр гүрэндэ худалдаабди. Тиихэдэ тушааhан малаймнай 89 процентнь дунда ба эрхим тарган гэhэн сэгнэлтэтэйгээр абтаа. Мал адуулагша Цырен Очирович Очиров 167 үхэр шахан таргалуулжа, тус бүриинь шэгнүүрые 380 килограммда хүргэжэ тушаагаа. Совхозоймнай олонхи үхэршэд байгша оной 10 hарын туршада шахан таргалуулагдажа байhан толгой бүриин шэгнүүрые сүүдхэдэ 800—900 граммда хүрэтэр нэмээhэн байна.

Малшадай Бүхэсоюзна мүрысөөндэ оролсоходоо, бидэнэр бэедээ иимэ уялгануудые даажа абанабди:

Шахажа байhан малайнгаа тус бүхэнэй шэгнүүрые сүүдхэдэ дунда зэргээр 900 граммhаа доошо бэшээр нэмээжэ, 1973 оной нэгэдэхи кварталда гүрэндэ мяха тушааха хахад жэлэйнгээ түсэбые дүүргэхэ зорилго урдаа табинабди.

Абаhан энэ уялгануудаа дүүргэхын тула үбэлэй үедэ 250 үхэр шахан таргалуулжа, тус бүриень 360 килограммда хүргэхэ гэhэн уялга абанабди. Шахамалнууд дулаан байраар, витаминаар, минеральна зүйлнүүдээр хүсэлдүүлэгдэhэн тэжээлээр хангагданхай.

Совхоз мүнөө 2.143 үхэртэй, тэрэ тоодо 900 үнеэтэй юм. 1973 оной дүүрэтэр үнеэн бүриhөө тугал абажа, тэдэнние эхэhээнь hалгааха саг хүрэтэр дунда зэргээр 200—220 килограммтай болгохо байнабди.

Ажахымнай түрүү үхэршэд — Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат Сыбжидма Дармаевна Дармаева, Гылыкжап Митыпович Далхаев, Бато Цыбикович Лодоев, Мария Санжиевна Бадмажапова, Шойнхор Доржиевич Доржиев гэгшэд шахамалнуудай тус, бүриин шэгнүүрые сүүдхэдэ 950—1.000 граммар нэмээхэ уялга абаба.

Мал ажалда хүдэлдэг совхозой бүхы мэргэжэлтэд болон механизаторнууд малай тэжээл буйлуулха түрүү технологи үргэнөөр хэрэглэжэ, тэрэнние аша үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ зорилго урдаа табина. Бүдүүн тэжээл, таряа талханай зүйл бутаруулагдажа, силос болон бусад зүйлтэй холижо малдаа эдюулхэбди.

150 гектарта hайжаруулагдаhан бэлшээрн байгуулха хүдэлмэри 1973 оной эхинhээ захалжа, 1973 оной июлиин 1 хүрэтэр ашаглалгада оруулхабди.

Үбэл-хабарай үедэ сабшалангаа hайжаруулха хүдэлмэри ябуулжа, тэндээ шэбхэ, минеральна үтэгжүүлгэ ехээр тарааха уялга абанабди.

Үбэлэй үедэ малшад болон механизаторнуудай дунда тусхай hуралсал эмхидхэжэ, тэдэнэрэй мэргэжэлыень дээшэлүүлжэ, дээгүүр класстай болгохобди.

Ерэхэ жэлдэ манай республикын ажалшад Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойе тэмдэглэхэнь. Энэ түүхэтэ ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха зорилгоор үбэлжэлгын үедэ үхэрнүүдээ hайнаар шахан таргалуулжа, гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхые республикын колхоз, совхозуудай бүхы мал адуулагшадые, үхэршэдые уряалнабди.

Эдэ уялганууд совхозой мал адуулагшадай, үхэршэдэй, зооветеринарна мэргэжэлтэдэй суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэжэ, баталан абтаа.

Зэдын аймагай „Октябрьский" совхозой ажалшадай

СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

Табан жэлэй хоёрдохи жэлэй даабаринуудые болзорhoонь урид дүүргэжэ, СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө бүгэдэ арадай социалис мүрысөөндэ оролсон, манай «Октябрьский» совхозой малшад муу бэшэ үрэ дүн туйлаа. Ниитынгээ адууhа малые олошоруулна, ашаг шэмыень дээшэлүүлнэ, мяха, hү гүрэндөө ехээр тушаана. Ажахымнай hү тушааха жэлэйнгээ даабарие байгша оной ноябриин 5-да дүүргээ. Мүнөө декабриин 1 нэй мэдээгээр бэлэдхэлэй пунктда 9284 центнер hүн оруулагдаа. Мүн гүрэндэ мяха, hooho тушааха жэлэй түсэбшье болзорhoo урид дүүргэгдээ. Адууhа малай тоо толгойе олошоруулха даабарияа баhал дүүргэхэбди.

Манай түрүү hаалишад Бутыд-Ханда Ринчинова, Цыпылма Базарова, Хандажап Хандадашиева, Дашид Цыбенова, Ханда Данзанова гэгшэд үнеэн бүриhөө тус тустаа 2162-hoo 2272 килограмм хүрэтэр hү hаанхай. Мүн үхэрнүүдые шахан, бэлшээн таргалуулха гүүртын малшад Лхамжат Бадмаев, Бизай Базаров гэгшэд үхэр бүхэнэй шэгнүүрые сүүдхэдээ 600—700 граммаар нэмээжэ, шахамал бүхэнөө 370 килограмм шэгнүүртэй болгоод тушаагаа. Бүхы үхэрнүүдэйнь 48 процентнь эрхим тарган гэhэн сэгнэлтэтэйгээр абтаа.

Хонишодой дүрбэн бригада зуун эхэ хонин бүриhөө 100-haa дээшэ хурьга абажа түлжүүлhэн байна. Колхоздо энэ жэлдэ хонин бүриhөө дунда зэргээр 3,5 килограмм hoohon хайшалагдаа.

«1972—1973 онуудай үбэлэй үедэ малай ашаг шэмэ ехээр абадаг, бэлэдхэдэг болохын түлөө мал ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда Бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй тогтоолые тон ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтаабди. Энэ тогтоолые бүхы фермэ, гүүртэ, отаранuудта зүбшэн хэлсээд, өөhэдынгөө арга боломжо, нөөсэнүүдые дууhан тооложо үзөөд, 1972—1973 онуудай үбэлжэлгын үедэ иимэ социалис уялга абаабди:

Байгша оной октябрьhаа ерэхэ жэлэй июлиин 1 болотор үнеэн бүриhөө 1400 килограммhаа бага бэшэ hү hаахын түлөө тэмсэхэбди. 1973 ондо бүхыдөө үнеэн бүриhөө 1950 килограмм hүн hаагдаха гэхэ гү, али байгша онойхиhoo 73 килограммаар ехэ болохо. Бүхыдөө 8810 центнер hү абажа, тэрэнэй 6957 центнерыень гүрэндэ тушаахабди. Тиигэжэ гүрэндэ hү тушааха хахад жэлэй даабари 138 процент дүүргэгдэхэ байна.

Ерэхэ жэлдэ зуун үнеэн бүриhөө 88 тугал абажа түлжүүлхэбди.

Энэ жэлэй IV кварталда, ерэхэ жэлэй түрүүшын хахадта гүрэндөө 2724 центнер мяха худалдажа, 1973 ондо хамта дээрэнь 5770 центнер мяха Эхэ орондоо үгэхэбди. Тиихэдэ ерэхэ жэлэй январьда 1100 центнер мяха тушаажа, жэлэй түрүүшын хахадай түсэб болзорhoонь урид дүүргэхэбди. Үхэр бүхэнние дунда зэргээр 365 килограммhаа бага бэшэ шэгнүүртэйгээр тушаахабди.

Манай хонишод иимэ уялгануудые абана:

— 1973 оной эсэстэ хонин hүрэгөө 36400 толгойдо, тэрэ тоодо эхэ хонидоо 17 мянгаида хүргэжэ, бүхы томо хонидойнгоо 96 процентhээ үсөөн бэшыень гарзагүйгөөр харууhалхабди. Энээнэй ашаар бүхы хонидой тоо 1000 толгойгоор олон болгогдохо;

— ерэхэ жэлэй январиин 20 болотор түл абалгада бүхы бэлэдхэл хэжэ дүүргэхэ. 1973 ондо 14280 хурьгад түлжүүлэгдэхэ гэхэ гү, али байгша онойхиhoo 2500 хурьгад олон абтаха байна. Тингэжэ зуун эхэ хонин бүриhөө 87 хурьгад абтаха, тэдэнь тус бүридөө 22 килограммhаа бага бэшэ шэгнүүртэйгээр эхэhээ hалгаагдаха.

Түрүү хонишод Г. Гуртумов, Ц. Дашиев, М. Ранжилов болон бусадай даадаг арбан бригадануудай зуун эхэ хонин бүриhөө 100, дээшэ хурьга түлжүүлхэбди гэhэн уялга абаа.

Колхоз хонин бүриhөө 3,5 килограммhаа бага бэшэ hooho хайшалжа, хамта 1239 центнер hooho абаха, тэрэнэй 1.380 центнерыень (зачётно шэгнүүрээр) гүрэндэ тушааха.

Ажахыдамнай эхэ хонидой 29, шэнэ түрэхэ зуhагуудай 3 отара бии. Үрэжүүлэгдэхэ зуhагууд мүнөө тус тустаа 45 килограмм татана. Үрэжүүлгын урда тээ эхэ хониднай хүсэ шадалаар hайн. Үбэлжэлгэ эмхитэйгээр үнгэргэгдэжэ байна. Отарануудта үбhэ тэжээл зөөгдэнхэй, хонидые бүлеэдхэhэн уhаар уhалхын тула уhа халааха электротүхеэрэлгэтэй амhартанууд табигданхай. Нэгэ үгөөр хэлэбэл, уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхэ арга боломжо, бүхы хэрэгтэй юумэн бии.

Бүдүүн тэжээл, талха таряанай зүйл фермэ, гүүртэ, отара бүхэндэ үйрүүлэгдэжэ, тээрмэдэгдэжэ үгтэнэ. Малай тэжээлдэхи микро-зүйлнүүд болон шухала хэрэгтэй бодосуудыень hайнаар бүридүүлэн тэнсүүлжэ, рацион табинабди. Мүнөө 400 үнеэдэй байха хоёр байра шэнэдхэн заhагдажа дүүргэхэнь. Тэндэ ажал ехэтэй хүдэлмэри оньhожоруулагдаха юм. Дээрээ задагай аад, доошонь нүхэ, траншей малтажа хэhэн байра ашаглалгада үгтэнхэй. Эндэ мүнөө 304 үхэр шахан таргалуулагдана.

Бидэ, совет арадтаяа адли мал ажалаа хүгжөөхын, ажалдаа шэнэ амжалтануудые туйлахын түлөө фермэнууд дээрээ габшагай шангаар хүдэлжэ, ССР Союзай байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойе тэмдэглэхэ, ерэхэ 1973 ондо манай Буряадай АССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ой угтахын түлөө бээ зэhэн ажалланабди.

Социалис уялга совхозой малшадай суглаанда зүбшэн хэлсэгдэжэ баталагдаа.

Улаан-Үдын аймагай „Маяк" колхозой мал ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй абаhан

СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

Бидэнэр, Улаан-Үдын аймагай «Маяк» колхозой мал ажалай хүдэлмэрилэгшэд, «1972—1973 онуудай үбэлэй үедэ малай ашаг шэмэ бүри ехээр абадаг, бэлэдхэдэг болохын түлөө мал ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда Бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй тогтоолые зүбшэн хэлсээд, юhэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлэй даабаринуудые болзорhoонь урид дүүргэжэ, Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын 50 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсонобди.

Манай колхозой ажалшад СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө мүрысөөд, мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдаха талаар 1972 оной түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэд байнхай. Мяха абаха жэлэй түсэб 100 процент, hooho—102, үндэгэн—125 процент дүүргэгдэбэ. Мал ажалай продукци гүрэндэ худалдаха түсэб, тодорхойлбол, hү худалдаха 1972 оной түсэб 110,6 процент, мяха—119 процент, hooho—109,5 процент, үндэгэ худалдаха түсэб 346 процент дүүргэгдэхэ.

Өөрынгөө нөөсэ, арга боломжонуудые тооложо үзөөд, бидэнэр 1973 ондо дүүргэхэ иимэ дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялгануудые абабабди:

19000 центнер hү, 5150 центнер мяха, 210 центнер hooho, 750 мянган монсогор үндэгэ, тэрэ тоодо 1973 оной түрүүшын хахадта 10000 центнер hү, 1870 центнер мяха, 550 мянган монсогор үндэгэ үйлэдбэрилхэбди.

14000 центнер hү, 3900 центнер мяха, 230 центнер hooho, 600 мянган монсогор үндэгэ, тэрэ тоодо 1973 оной түрүүшын хахадта 8000 центнер hү, 1800 центнер мяха, 55 центнер hooho, 450 мянган монсогор үндэгэ гүрэндэ худалдахабди.

Жэлэй туршада hаамхай үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 2370 килограммhаа доошо бэшэ hү hаахабди, тэрэ тоодо нэгэдэхи хахадта 1300 килограмм, хонин бүриhөө 3,5 килограмм hooho хайшалхабди, тахяа бүриhөө 150 үндэгэ суглуулхабди, тэрэ тоодо нэгэдэхи хахадта 115 үндэгэ тушаахабди, шахан таргалуулгын гүүртэнүүдэй залуу малай шэгнүүрые сүүдхэдээ 800 граммаар, томо болгохо малые сүүдхэдэ 600 граммаар, шахан таргалуулдаг гахайнуудые сүүдхэдээ 475 граммаар, томо болгохо гахайнуудые 300 граммаар нэмээхэбди.

Үнеэн бүриhөө тугал, эхэ хонин бүриhөө хурьга, эхэ гахайнуудай түрэхэ бүридэ 8 поршоонхо түлжүүлхэбди.

1973 ондо абтаhан бүхы түлнүүдээ гарзагүйгөөр түлжүүлжэ абахабди.

Бүхы тэжээлээ буйлуулжа, микроэлементнүүдые нэмэжэ малаа эдеэлүүлхэбди.

Колхозой фермэнүүд, бригадануудай коллективүүдэй суглаанууд дээрэ, үйлэдбэриин дэлгэрэнгы зүблөөн дээрэ эдэ социалис уялганууд зүбшэн хэлсэгдэжэ, баталан абтаба.

1972—1973 онуудай үбэлэй үедэ мал ажалай продуктнуудые ехээр абаха, бэлэдхэхэ талаар Хяагтын аймагай „Пограничный“ совхозой малшадай

СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

«1972—1973 онуудай үбэлэй үедэ малан ашаг шэмэ бүри ехээр абадаг, бэлэдхэдэг болохын түлөө малшадай Бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй тогтоолые Хяагтын аймагай «Пограничный» совхозой ажалшад ехэ дэмбэрэлтэйгээр угтаба.

Бидэнэр энэ тон шухала тогтоолые зүбшэн хэлсээд. Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ хам оролсохоор шиндээбди.

Тиихэдээ нэн түрүүлэн малай үбэлжэлгэ эмхитэйгээр үнгэргэжэ, бүхы түрэлэй малаа олошоруулха, hү, мяха, ноохо абалгаяа, гүрэндэ тушаалгаяа дээшэлүүлхэ, байгша ондо абаhан уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлхэ зорилго бидэнэр урдаа табинабди.

Байгша ондо манай совхозой малшад имэ дүнгүүдые туйлаа гэбэл: жэлдээ 15700 центнер hү haaxa түсэбтэй аад, үнгэрhэн 11 hарын туршада 15.600 центнер hү haaжа, 13.350 центнер hү тушааха даабари 13.400 центнертэ хүргэгдөө.

Түсэбэй ёhoop жэлэй туршада үнеэн бүриhөө 1700 килограмм hү haaxa аад, энэ хугасаа соо бүхы совхозоороо үнеэн бүриhөө 1761 килограмм hү haaгаабди. Зарим haалишад болон фермэнүүдэй коллективүүд 11 hарын туршада бүри ехэ hү абаба. Тиин Харанхын гүүртын коллектив үнеэн бүриhөө 2040 килограмм, тиихэдэ haалишад Н. Овсянкин, Б. Буянтуева, И. Сунграпова болон бусад үнеэн бүриhөө 2100—2300 килограмм hү haaгaa.

Байгша ондо гахайшад эрхим дүнгүүдые туйлажа, жэлдэ 1260 поршоонхо абаха байhан аад, 11 hарын туршада 1725 поршоонхо түлжүүлжэ, гахайнуудайнгаа тус бүриин шэгнүүрые сүүдхын 350 граммаар нэмээхэ даабаряа 410 граммда хүргэhэн гахайшад мяха абаха, гүрэндэ худалдаха түсэбөө амжалтатайгаар бэелүүлээ. Бүхыдөө 850 центнер гахайн мяха худалдаха даабари 11 hарын туршада 1300 центнертэ хүргэгдөө. Гадна поршоонхонуудай тус бүриин шэгнүүрые эхэhээ haлгааха үедэ 15 килограммда, мяханда тушаагдаhан гахайнуудайнь тус бүриин шэгнүүрые 115 килограммда хүргэhэн байнабди. Тиихэдэ эхэ гахай бүриhөө 18 поршоонхо томо болгогдожо, 100 үнеэн бүриhөө 84 тугал түлжүүлэгдээ.

Совхоз гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө сүм дүүргэнхэй. Түсэбэй ёhoop үхэрнүүдээ 2800, хонидоо 28000, гахайнуудаа 1350-да хүргэхэ даабаритай байгаа haa, тэдэнээ 3100, 29000, 2300-да хүргэхөөр хараалнабди.

Малайнгаа үбэлжэлгые hайнаар үнгэргэжэ, табан жэлэй гурбадахи жэлэйнгээ даабарие дүүргэхын тула оролдосотой hайнаар ажаллаха хэрэгтэй гэжэ бидэнэр hайса мэдэрнэбди.

Бидэнэр 1972 оной IV кварталда, мүн 1973 оной түрүүшын хахадта үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 1500 килограмм haaxa гү, али үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхиhөө 830 центнер hү ехээр абажа, түсэбэй ёhoop 6360 центнер hү худалдахын орондо 9.400 центнер тушааха гэхэ гү, али 1040 центнерээр үлүүлхэбди.

1973 ондо гүрэндэ 6500 центнер мяха тушаажа, 1972 онойхиhоо 300 центнер мяхан ехээр худалдагдаха. Тэрэ тоодо 1973 оной түрүүшын хахадта 1050 центнер мяха тушааха байбал, 1500 центнертэ хүргэхэ байнабди. Тэрэнэй 900 центнерынь гахайн мяхан байха. Тиимэhээ мүнөө 1.000 гахай, 200 үхэр шахан таргалуулагдажа байнхай. Мяха тушааха хахад жэлэйнгээ уялгануудые түрүүшын кварталда сүм дүүргэхэбди. Гахайнуудаа тус бүриин 100 килограммhаа бага, бэшэ, үхэрнүүдээ тус бүриин 350 килограммhаа доошо бэшэ шэгнүүртэйгээр, эрхим тарган гэhэн сэгнэлтэтэйгээр гүрэндэ тушаахабди.

1973 ондо 100 үнеэн бүриhөө 90 тугал, эхэ гахай бүриhөө 20 поршоонхо түлжүүлхэ, тэрэ тоодо 1972 оной IV кварталда, мүн 1973 оной түрүүшын хахадта эхэ гахай бүриhөө 16 поршоонхо абахабди. Харин үбэлэй үедэ 1700 поршоонхо абажа, үхэл гарзагүйгөөр түлжүүлэгдэхэ. Гадна абтаhан хурьгаданнгаа 98 процентыень түлжүүлжэ, хонин бүриhөө дунда зэргээр 3 килограмм ноохо хайшалжа, гүрэндэ 935 центнер ноохо худалдахабди.

Үбэлжэлгын түрүүшын үдэрhoo хойшо бидэнэр тэжээлээ ашатай үрэтэйгөөр гаргашалжа, малдаа тэжээл хэршэжэ, буйлуулжа, эhээжэ эдюулнэбди. Фермэ бүхэндэ килограмм үбhэн, силос, талха тарянай зүйл ашагтайгаар гаргашалагдаhые хинан шалгаха арадай хиналтын постнууд байгуулагдаа. Бүхы тэжээлнай урид зохёогдоhон тусхай тэжээлэй рационой хэмжээнэй ёhoop гаргашалагдана.

Гүрэндэ мал ажалай эрхим шанартай продуктнуудые тушааха, фермэ бүхэндэ ариг сэбэрэй бүхы гурим наринаар сахиха гээшэ бидэнэй нангин уялга гэжэ ойлгонобди.

Социалис уялганууд мал ажалай бригада ба фермэнүүдэй коллективүүдэй суглаануудта зүбшэн хэлсэгдэжэ абтаа.

ЭДЭБХИТЭЙГЭЭР ОРОЛСОН

1972—1973 онуудай үбэлэй үедэ малай ашаг шэмэ бүри ехээр абадаг, бэлэдхэдэг болохын түлөө мал ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй тогтоолые Хүрбын совхозой малшад hайшаан дэмжэжэ, мүрысөөндэ бултадаа эдэбхитэйгээр оролсобо.

Үхэршэд Дамба Жамьянов, Батор Цыбанов гэгшэд үбэлэй hарануудта гүрэндэ тушаагдаха 90 толгой үхэр шахан таргалуулжа байна. Тэдэнэй харууhалдаг мал тусхай рационой ёhoop үдэртөө 3—4 дахин үбhэ, hoлоомо, зелёнкоор эдеэлүүлэгдэнэ. Тиихэдэ талха тарянай зүйл, бурдууг үтэлсэнэ. Шахамалнуудынь бүлеэн үhаар уhалагдадаг болонхой.

Малшад Д. Жамьянов, Б. Цыбанов шахажа байhан үхэр бүриин шэгнүүрые сүүдхэдээ 900—1.000 нэмээжэ, гүрэндэ тарган шанартай мяха тушааха зорилготой ажаллана.

Ц.Х. ГОМБОДОРЖИЕВА,
хүдөө бэшэгшэ.
Хоринин аймаг.

ЗАГАhАШАДНАЙ ОЛЗОТОИ

Юhэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй даабари декабриин 25-да дүүргэжэ, түсэбhөө гадуур 1.000 центнер загаha бариха гэhэн социалис уялга Буряадай загаhанай трестын коллектив абанхай.

Сагай уларилай хэды бэрхэшээлтэй байбашье, манай трестын загаhашад жэлэйнгээ даабари байгша оной ноябриин 13-да дүүргэжэ, мүнөө түсэбhөө гадуур 4.480 центнер загаha гүрэндөө тушаагаа.

Кабанскын загаhанай заводой хүдэлмэришэд И. А. Конев, И. А. Суворов, Баргажанай адагай консервын заводой загаhашад В. П. Бурдуковский, И. П. Крушинский гэгшэдэй даадаг бригадануудай коллективүүд мүнөө 1974 оной түсэбөөр загаha барина. Ажалай түрүүшүүл СССР-эй 50 жэлэй түүхэтэ ойе ажалай бэлэгүүдээр угтажа байhандаа урматайнууд.

И. АРТЮНИН.

МЕХАНИЗАТОР БУХЭН—МЯНГАН ТОННО ШЭБХЭ

Газар тарялан зүбөөр эрхилжэ, гектар бүхэнэй үрэжэл дээшэлүүлхэ хүдэлмэри «Родина» колхоздо жэлэн дүрбэн сагта урид хараалагдаhан түсэбөөр ябуулагдадаг. Имэhээ түс колхоз ороohото болон тэжээлэй ургамалай тогтууритай баян ургаса жэл бүри хуряадаг болоhoop үнинэй.

Сагай уларилай бирагүй байhан энэ жэлдэ Хара-Шэбэрэй таряашад, механизаторнууд болон үбhэшэд бүхы бэрхэшээлнүүдые дабажа, гектар бүриhөө 14,3 центнер ороohо, 84,1 центнер хартаабха, 9,7 центнер үбhэ хуряажа абаа. Гүрэндэ таряа, хартаабха худалдаха даабаряа үлүүлэн дүүргээ. Бүхыдөө бэлэдхэлэй пунктнуудта 23117 центнер ороohон, 4461 центнер хартаабха, 70 центнер овощ тушаагдаа. Ерэхэ жэлэй тарилгада хэрэглэгдэхэ хүсэд хүрэхэ үрэhэн сэбэрлэгдэжэ хаагдаа, колхозниигуудта хубааха, ниитын малай тэжээлдэ гаргашалагдаха горитой ороohо таряан үлөөгдэнхэй.

Баян ургаса эртэ намарhaa эхитэй гэжэ хара-шэбэрээрхид hайн ойлгонхой. Ургаса хуряалгын түлэг дундаа ябажа байбашье, фермэ, отарануудта шэбхэ шабааha суглуулжа обоолхо, намарай паар хахалха, ханааб хаалта заhабарилха, сэбэрлэхэ хэрэгтэ хүсэд хүрэхөөр очьhон техникэ, хүнүүд табигдажа, ажалынь hайнаар эмхидхэгдэhэн.

...Түгнын голдо hуурижаhан Н. Хайруллинай отарга. Хониной байрын арада суглуулагдаhан обоо хүбөө шэбхын хажууда хүлгөөтэй. Тэргээрээ дүүрэтэр шэбхэтэй болоhон тракторай саашаа ябахатай адли, тэрэнэй hуури ондоо трактор эзэлнэ. Часаа харахадамнай 5 минута болоншьегүй тэргэнь шэбхээр дүүрэшэнэ.

— Оньhожоруулагдаhан звенодомнай тэргэтэй 5 «Беларусь», 2 «ДТ» трактор үгтэнхэй. Ажаллажа эхилhээр hара тухай боложо байнабди. Түрүүн 80 га хартаабхын полидо гектараа 42 тонно, удаань огородой талмай дээрэ 140 тонно шэбхэ гаргаабди. Эндэ ерэжэ, кукурузашад Г. М. Сажина, Е. М. Голендухина гэгшэдэй полидо үтэгжүүлгэ зөөжэ эхилhээр хоёр хоноод байнабди. Табан трактор дүрбэн километрэй хэмжээндэ үдэртөө 230—240 тонно шэбхэ гаргажа үрдинэ. Шэбхэмнай яhала ехэ. 200 гектар поли дээрэ хүсэд хүрэхэ үтэгжүүлгэ зөөжэ гаргахабди,— гээд, звеное хүтэлбэрилэгшэ П. В. Фирсов хөөрэнэ.

Поли болон сабшалан дээрэ наг шэбхэ гаргажа тараaxa габшагай hарын аймаг дотор соносхогдоhонhoo хойшо оньhожоруулагдаhан звеногой гэшүүд бүхыдөө 4000 гаран тонно имэ үтэгжүүлгэ гаргаад байна. hарын туршада 5000 тонно шэбхэ гаргаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэбди гэжэ механизаторнууд мэдүүлнэ.

— Эртэ намар обоолжорхиhон шэбхэмнай мүнөө хүйтэндэ малтахадамнай ехэл амар, хүсэд хүрөөдүй. Бульдозерни эбдэрнэгүй. Олзошье гэмгүй,— гэжэ механизатор В. Н. Петряков хэлэнэ.

— Олзомнайшье олзо юм бээзэ. Энэ жэлдэ хараалhан ургасаяа абажа шадаагүйбди. Түрүүшээр ган гасуур, удаань хура бороо таhалгаряагүйгөөр орожо, ажалдамнай ехэл хохидол ушаруулаа. Байгша ондо дутуу абаhан ургасаяа ерэхэ жэлдэ хүсэлдүүлхын тулада мүнөөнhөөл оролдохо, газараа hайса үтэгжүүлхэ зэргэтэйбди. Ехэ хүйтэнэй эхилээдүйдэ шэбхэ шабааhаяа поли дээрэ гаргажа, газараа үтэгжүүлээгүй haa, хабар юумэнэй урда орохомнай гайтайл байха бшуу,— гээд, хөөрэлдөөндэ залуу механизатор,

комсомол басаган Г. Н. Забровская оролсоно. Галина түрэл тосхондоо найман класс дүүргээд, механизаторнуудай бүгэдэ ниитын hуралсалда хабаадажа, механизатор мэргэжэлтэй болоhoop хоёр жэл болобо. Тэрэ тракторна хоёрдохи бригадада кукурузашанаар ажалладаг. Мүнөө нэгэдэхи бригадын кукурузашад Галина Сажина, Екатерина Голендухина хоёройнгоо поли дээрэ наг шэбхэ гаргалсахаяа ерэнхэй.

«Хэнтнай эгээн hайнаар хүдэлнэб» гэhэн асуудалдамнай:

— Тэрэмнай бултанhaa hайнаар хүдэлдэг гэжэ хэлэхын аргагүй. Булта эб нэгэн, дааhан ажалдаа харюусалгатайгаар, оролдосот[...] хандадаг. Ерэхэ жэлэй [...] ургасада үндэhэ табиха [...] hэн уг зорилготойгоор бул[...] ажалладаг. Звеногой [...] олонхидынь залуу меха[...] торнууд юм. 18 жэлдэ тра[...] тористаар хүдэлhэн Са[...] Кадыров бэшэндээ зааб[...] үгэжэ ябадаг,— гээд, [...] даагша Петр Васильев[...] лэбэ.

Механизатор бүхэндэ үд[...] бүриин даабари [...] Жэшээнь, 5 километрэй [...] зарта 156 тонно-киломе[...] ашаа зөөхэ даабаряа [...] гээд байбал, хүн бүхэ[...] түхэриг салин хүлhэ оло[...] зэргэтэй. Үнэндөө механ[...] тор бүхэн даабаряа 135 про[...] цент хүрэтэр дүүргэжэ, 5,5[...] түхэриг олоно.

Механизаторнуудай хүдэ[...] мэритэй танилсахада, [...] лайнь бүтээсэ бүри дэ[...] лүүлхэ арга боломжо хүсэ[...] хэрэглэгдэнэгүй гэжэ [...] маар. Энээн тушаа механ[...] заторнуудшье мэдүүлнэ. Ушар юуб гэхэдэ, механи[...] торнууд гэнжэтэ трактор[...] даа отара дээрэнь газаа [...] хёод. «Беларусь» трактор[...] раа гэртээ ошожо хоно[...] Үглөөгүүр 9 часhaa ар[...] гаран километрhээ [...] «ДТ»-нүүдээ халаатарнь [...] час үлүүтэй саг ошоно. [...] най hанаhaap, механи[...] нуудай хэлээшээр бодохо[...] гэнжэтэ тракторнуудаа [...] раждаа асаржа табидаг бол[...] haaнь, хүдэлмэриинь саг [...] дэн часаар ута боложо үгэ[...] ажалайнь бүтээсэ эрид [...] шэлхэ hэн ха.

Ажахын кукуру[...] хартаабхашад түсэбтэ [...] жэлэй гурбадахи жэлдэ [...] тар бүриhөө 170 цент[...] кукуруза, 86 центнер [...] таабха абаха гэhэн зори[...] той.

Б. ЖАМБАЛОВ,
манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. А[...] хын түрүү, үнинэй механи[...] тор С. Кадыров. 2. Шэб[...] ашажа байна. 3. Шэб[...] буулгажа байна.

Авторай фото.

Совет орон доторнай

ЛИПЕЦКЭ ОБЛАСТЬ. Елецкын «Эльта» заводой коллектив ажалай эрхим дүнгүүдээр СССР эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойе угтажа байнхай. Предприятиин проектээр хараалагдаhан хүсэнhөө 25 процентээр олон кинескоп эндэ гаргагдана.

Елецкын кинескопууд hайнаар харуулдаг, ашаглалгада найдамтай. Предприяти 50 сантиметр үргэн экрантай шэнэ кинескоп шэнээр гаргажа эхилээ. Энээндэ Гүрэнэй шанарай тэмдэг үгтэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: туршагша Лидия Титова шанарай тэмдэгтэ хүртэhэн кинескопуудые хаража байна.

АЙМСОВЕДЭЙ ЭЭЛЖЭ ЭТЭ СЕССИ

Мухар-Шэбэрэй аймагай арбан гурбадахи зарлалай ажалшадай депутадуудай Соведэй ээлжээтэ сесси haя боложо үнгэрбэ.

Аймсоведэй депутадууд ээлжээтэ сесси дээрээ залуушуулай бүгэдэ ниитын дунда hургуулида оролгые дүүргэхэ, элүүрые хамгаалгын ба социална хангамжын комиссинуудай хүдэлмэриин тоосоон, аймаг дотор ниитын гурим сахилга тухай асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ.

М. ЦЫРЕНОВ.

ТҮРҮҮШҮҮЛДЭЭ ТҮШЭГЛЭНЭБДИ

Манай ноохо сэбэрлэдэг фабрикын хүдэлмэришэд СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойн hайндэртэ зорюулан социалис уялга абажа байгаа hэн. Тэрэ гэhээр арбан нэгэ hара үнгэршэбэ. Энэ саг соо фабрикымнай хүдэлмэришэд ноохо hайн шанартайгаар сэбэрлэхэ гэжэ яhала оролдоо. Хүдэлмэришэн бүхэн мүрысэн хүдэлөө. Ноохо илгадаг цехэй коллектив социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, hара бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэнэ. А. Н. Емельянова, У. А. Степанова, М. П. Павлова гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригадануудай коллективүүд хамаг техникээ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа шададаг болоhон. Тиимэhээл ажалай минута бүхэниие зүбөөр хэрэглэдэг байна бшуу. Энэ түрүү коллективүүд халаан бүриингөө даабари 25—30 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, үндэр бүтээсэ туйлана. Эдэнэр мүнөө ерэхэ жэлэй апрель hарын түсэбөөр хүдэлжэ байнхай.

Ноохо сэбэрлэдэг цехэй коллектив яhала hайнаар хүдэлжэ гараа. Эндэ ажалай түрүүшүүл олон юм. Владимир Унин, Макар Игнатьев гэгшэдэй даадаг бригадануудай хүдэлмэришэд халаан бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэжэ байдаг. Эдэнэр мүнөө ерэхэ жэлэй февраль hарын түсэбөөр хүдэлнэ.

Манай фабрикын коллектив юhэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй даабари ноябриин 18-да амжалтатайгаар дүүргэжэ, жэлэй дүүрэтэр үшөө 1900 тонно ноохо сэбэрлэхэ гэжэ шиидэнхэй. Эдэнэр үдэр бүри улам эдэбхитэйгээр хүдэлжэ, ССР Союзай байгуулагдаhаар табин жэлэй ойн hайндэртэ ажалайнгаа бэлэгүүдые барина.

Н. КИСЕЛЕВА,
Улаан-Үдын ноохо сэбэрлэдэг фабрикын салин хүлhэнэй таhагай хүдэлмэрилэгшэ.

ҮНЭГҮЙ, АША ҮРЭТЭЙ

Саратовhaa холо бэшэ оршодог Елшанска шубуунай фабрика дээрэ хлореллэ гэжэ витамин, белок, углеводуудаар баян тэжээл үйлэдбэрилгэ эхилээ. Хлореллые үйлэдбэрилдэг цех соо минеральна дабhанууд ба «экстрактын» холимол бодостой ванна тусхай лампануудай гэрэл доро саг үргэлжэ агаараар сохюулан зуймагдажа, углекислэ газаар худхагдана. Хлореллые «тариhанай» удаа дүрбэн хоног үнгэрөөд байхада ургаса хуряалга эхилдэг. Тус цех үдэр соо 6 тонно хлореллэ үгэдэг байна. Энэ хадаа 220 мянган шубуудые тэжээхэдэ хэрэглэгдэхэ. Тус цехтэ оройдоол 4 хүн хүдэлнэ.

Түхэреэн жэл соо шэмэтэ ногоон тэжээл хуряажа байха имэ «ногоон огородуудые» ямаршье колхоз, совхозууд эрхилхэ аргатай байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: цехэй оператор Т. Тонстева (зүүн гарhaa) шубуунай фабрикын ветеринарна врач Н. Гуреева гэгшэд хлореллэ ургуулдаг цех соо.

ТАСС-ай фотохронико.

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

БРИГАДИР

Евстигней Ермолаевич Трифонов сэрэгэй албанhaa бусаhaар лэ түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые хэдэг «Буржелезобетон» нэгэдэлэй нэгэдэхи филиалда ороо бэлэй. Цементын холисо зууража, барилгада хэрэгтэй элдэб зүйлэй бахаланнуудые, гэрэй хушалтануудые, бэшэшье олон детальнуудые хэбүүд соо шудхадаг hэн. Тиигээд тэрэнээ тусгаар камеранууд соо хатааха. Зунай халуун наран доро, үбэлэй хүйтэн жабарташье хүдэлэгдөө.

Евстигней гурбан жэлэй сэрэгэй албанда нилээд хүдэржэhэн байгаа. Тиимэhээ ямаршье бэрхэшээлнүүдые диилэн гарахаар бэлэн ябадаг бэлэй. Мастерай гү, али бригадирай үгэhэн даабари саг соонь, hайн шанартайгаар бүтээгээд байха. Тиимэhээл Евстигней Ермолаевич Трифоновтэ эгээл харюусалгатай ажал даалгагдадаг болоо бэлэй. Мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлхэ, аха нүхэдэйнгөө дүршэл шадабариень халан абаха гэжэ эрмэлзэхэ. Тэрэ богонихон болзор соо бетонщигой 5-хи разрядтай болоhон юм.

Евстигней бүри багаhaa ехэ журамтай хүн hэн. Тиимэhээл ажалай минута бүхэниие зүбөөр хэрэглэхэ гэжэ оролдодог, энэ зорилгоёо бэелүүлжэ шададагшье бэлэй. Дүршэл шадабаряар бага, залуу хүдэлмэришэдтэ шадаха зэргээрээ туналха. Имэ урагшаа hанаатай, ажалша бэрхэ хүдэлмэришэниие бригадираар дэбжүүлhэн юм.

Бригадир хүн ганса өөрынгөө ажалай түлөө бэшэ, хэдэн олон хүдэлмэришэдэй ажалай түлөө харюусаха болоно бшуу. Имэ үүргэ дүүргэжэ арайшье бирахагүй хаб даа гэжэ маргахадаа, Евстигней нүхэдтөө хандан:

— Бэшэ хүниие бригадираар табигты. Би дүршэл шадабаришьегүй байнаб,—гэжэ хэлээ hэн.

— Шадаха байхаш. Шинии бригадир болоогүй haa, хэн бригадираар хүдэлбэ гээшэб,— гэлдэн нүхэдынь шаг шууяа табяа бэлэй.

Хүн бүхэндэ хэжэ шадахаар юумыень даалгажа үгэхэ хэрэгтэй. Продукциин шанар шалгаха. Хэнэй али зэргын ажал хэhэниень зүбөөр тэмдэглэн бэшэхэ хэрэгтэй. Бригадирай ажал тон харюусалгатай. Евстигней түрүүшээр бага зэргэ тухашараадшье абаа. Теэд хамта хүдэлдэг нүхэдынь ажал хүдэлмэреэ эмхидхэхэ хэрэгтэнь өөhэдөө туhалагша бэлэй. Бригадань түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые бүтээхэ халаан бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэдэг болоо.

Тэрэ гэhээр арбан нэгэ жэл үнгэрбэ. Тэрэнэй гараар бүтэhэн түмэр-бетон хэрэгсэлнүүд Улаан-Үдэ хотодомнай баригдаhан олохон завод, фабриканууудай, соёл гэгээрэлэй байшангуудай барилгада хэрэглэгдээ. Трифоновэй даадаг бригадын бетонщигууд жэл бүри үндэр бүтээсэ туйлана.

— Евстигней Ермолаевич Трифонов ажал эмхидхэхэдээшье, ажаллахадаашье бэрхэ хүн юм. Ажалай журам эбдэhэн хүдэлмэришэдтэй шангаханаар хөөрэлдэжэрхидэг. Тэдэнэр дахинаа журам эбдэхээ балайшье зүрхэлдэггүй юм,— гэжэ түмэр хэрэгсэлнүүдые хэдэг нэгэдэхи филиалай бетонщигуудай участогые даагша Алексей Герасимович Ханхаев хэлэжэ байгаа hэн. Бетонщигуудай хүдэлжэ байhан участогта ерэхэдэмнай, дүшоод наhанай үндэр томо бэетэй хүн бидэнтэй мэндэшэлэлсэбэ. Зунай халуун наранда шаруулжа, үбэлэй хүйтэн жабарта хайруулжа, хүрин хара болошоhон хасарыень нарихан зурлаанууд hиилэжэ, үнгэрэн ошоhон жэлнүүдыень гэршэлнэ.

— Ходо газаа хүдэлнэбди. Хэды халуун, хүйтэншье болоо haaнь, даабаряа дүүргэхэл ёhотой зон ха юм биибди даа,—гэжэ тэрэ даралгүйхэноор хэлэн, соляраар хэбүүдые будажа байhан бетонщик Николай Бодровто дүтэлөөд, ажалайнь шанарые шалгана. Тиигээд:

— Шудхалаа хэхэдээ болохо,—гэhэн зүбшөөл үгэбэ. Уданшьегүй зууралгаhан цементын холисотой түмэр хайрсаг кранаар үргэжэ, хэбүүд соо адхана. Тиин Николай бэлэн болоhон хэбээ тусгаар камера соо оруулба. Хэдыхэн саг соо халуун уурлада хатааха. Тиигээд лэ барилгашадта эльгээхэ.

— Хатаагдаhан түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые хэбүүдhээ haлгаажа адажа сүхэрдэг hэмди. Юрэдөө, ямаршье толо түрхеэд туршаабди. Соляраар будаад туршая гэжэ нэгэтэ Николай Бодров дурадхаа hэн. Энэмнай хүлеэhэнhээмнай hураггүй hайн үрэ дүн харуулаа,— гэжэ Евстигней Ермолаевич Трифонов хэлэжэ байгаа hэн. Бригадынь гэшүүд шэнэ онол арга хэрэглэхэ хэрэгтэ ехэ анхарал табина. Бултадаа нэгэ hанал бодолтойгоор хүдэлнэ. Тиимэhээл халаан бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэнэ. Эдэнэр байгша оной арба hарын даабариhaa гадуур 500 кубометр бетон хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргаа.

— Продукциингаа шанарыень hайжаруулха хэрэгтэ ехэ анхарал табина. hүүлэй үедэ Трифоновэй даадаг бригадын хүдэлмэришэд продукциингаа 97—98 процентыень эрхим шанартайгаар бүтээнэ, —гэжэ техническэ хиналтын таhагай мастер Валентина Ивановна Сухарева энэ бригадын хүдэлмэришэдые магтана.

Евстигней Ермолаевич Трифоновэй бригадын хүдэлмэришэд hайн шанартай продукци бүтээхын хажуугаар, зайн галай элшэ хүсэ, халуун уурал, цемент ехээр арьбална. Эдэнэр байгша оной эхинhээ 1200 түхэригэй матери[...] арьбалаа. Эдэнэр жэлэйнг[...] даабари декабриин 25-да дүүргэжэ, түсэбhөө гадуур 450 кубометр продукци бүтээ[...] гаргаха уялгатай юм hэн. Тэрэнээ амжалтатайгаар бэелүүлээ.

Наймадахи табан жэл[...] Е. Е. Трифоновэй бригад[...] бетонщигууд эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлөө. Энэ туйлалтануудыень манай парти, правительство үндэрөөр сэгнэ[...] Евстигней Ермолаевич Трифоновые Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаа бэлэй. Тэрэнэй үбсүүндэ «РСФСР-эй социалис мүрысөөндэ эрхимлэгшэ» гэhэн тэмдэг ялардаг.

Энэ түрүү бригадын хүдэлмэришэд туйлаhан амжалтаа улам арьбадхаха гэhэн зорилго урдаа табяад хүдэлжэ байна. Эдэнэр СССР-эй 50 жэлэй ойдо зорюулан абаhан уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлжэ байhандаа урматай.

— Бүхы амжалтанууднай бригадирaймнай оролдолго шадабариhaa нилээн дулдыдадаг юм ааб даа,— гээд хүдэлмэришэд хэлэнэ. Нээрээшье, Евстигней Ермолаевич Трифонов ажалша бэрхэ, нүхэдтөө хүндэтэй хүн юм байна. Тиимэhээл эдэнэр түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые hайн шанартайгаар бүри ехээр бүтээн гаргана бшуу.

К. ЖАМЬЯНОВ.

АГУУ НЭГЭДЭЛЭЙ НАРАН ДОРО

СССР-50

лагдаһаниинь мэдээжэ юм.

Бүри 1940 ондо, Совет засагай түрүүшын һарануудта арадай ажахын шухала ашаатай эшелонууд Эстони ерэжэл, ерэжэл байгаа һэн. Ураал болон Украинын металлургнууд, Москва болон Ленинградай машина бүтээгшэд, Узбекистан болон Туркмениин хлопок ургуулагшад продукцияа хубаалдажа эхилһэн байгаа бшуу. Теэд уданшьегүй дайн эхилээ.

Социалис Эхэ ороноо, тон һаяхан туйлаһан эрхэ сүлөөгөө аршалан хамгаалхаяа совет арадуудтай хамта эстон арад бодолсоо һэн. Олон мянган эстонецууд фабрика, заводуудта, колхоз, совхозуудта хүдэлөө. Мүн лэ

Ойн баярай жэлэй үдэр бүхэн шэнэ шэнэ илалтануудаар сэдьхэл баясуулна. Шэнэ табан жэлэй хоёрдохи жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын тулада хүсэеэ зангидан хүдэлхэ гээшые СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо—агуу һайндэртэ бариха эрхим бэлэг мүн гэжэ совет хүнүүд тоолоно. Ойн баярые угтуулан, абаһан социалис уялгануудай амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ байһые түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй дүнгүүд харуулна.

Эстониин промышленность, хүдөө ажахые социалис ёһоор хубилган хүгжөөһэн зам тухай энэ багахан статья дотор дэлгэрэнгыгээр хэлэхын аргагүй.

танууды арад түмэндэ зорюулна. Социалис байгуулалтын үедэхи соёл болбосоролой онсо илгаань юуб гэхэдэ, олониитын шэнжэтэй болоо. Арад зоной гэгээрэл болбосоролой дээшэлһэнэй ашаар иимэ болоо гээшэ aаб даа. Эстониин дээдэ һургуулинууд улам олон мэргэжэлтэдые бэлдэн гаргана. Дайнай урда тээхидэ орходоо 1968 ондо дээдэ эрдэмтэй мэргэжэлтэд 8,4 дахин, дундада эрдэмтэй мэргэжэлтэд 6,2 дахин олон болоһон байба.

Эстониин эрдэмтэдэй ажал хэрэгүүд орон дотороо үндэрөөр сэгнэгдэнэ. Республикын эрдэм ухаанай эмхи зургаануудта зуу гаран эрдэмэй доктор, мянга табан зуугаад эрдэмэй кандидат хүдэлжэ байна.

Ород болон ондоо арадуудай хэлэн дээрэ оршуулһанай ашаар Эстониин уран зохёол бүгэдэндэ мэдээжэ болоо. Эстониин зохёолшод Юхан Смуул, Иоханнес Семпер, Аугуст Якобсон, Рудольф Сирге, Ганс Леберехт болон бусадай зохёолнууд совет литературын алтан жасада оронхой. Хүгжэм, театр, уран зураг гайхамшаг хүгжэлтэ туйлаа.

Олон үндэһэ яһатантай совет арадай агуу һайндэр — СССР-эй тогтоһоор 50 жэлэй ой ойртожо байна. Энэ үе соо амжаһан ажабайдалайнгаа дүнгүүдые гаргахадаа, манай ороной бүхы арадууд Совет Социалис Республикануудай Союзда нэгэдэжэ, ехэ аша үрэ туйлаһанаа бодотоор харана, баргадашагүй ехэ арга боломжонуудай байһанда этигэнэ. Совет социалис республикануудай Союзые бэхижүүлхын, бүхы арадуудай экономико, соёл гэгээрэл хүгжөөхын, бүхы союзна республиканудые дэбжээхын тулада Коммунис парти саг үргэлжэ оролдоно, социалис нацинуудые улам хүгжөөхын, хожомоо бэе бэедээ дүтэлхын тулада оролдоно.

Ээм ээмээ нэгэдүүлэн, бүгэдэнтэй сугтаа Эстониин ССР коммунизм тээшэ урагшаа дабшана. Хүдэлмэришэн, колхозник, эрдэмтэ, уран зурааша — бултадаа партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулхые эрмэлзэнэ. Урагшаа заатагүй дабшаха, заатагүй ехэ амжалта туйлаха гэһэн багша Ленинэй дүлэтэ үгэнүүд бүгэдэнине уряална.

ЭЭМ ЭЭМЭЭ НЭГЭДҮҮЛЭН

И. Г. КЭБИН

Эстониин КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь

Манай ороной бүхы ажабайдал, совет хүнүүдэй хэрэг үйлэ агуу һайндэр— СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойтой холбоотой. Энэ ойн дүтэлхэ тудам гараһан замаа эрьен хараха дуран хүрэнэ, энэ замай үйлэ хэрэгүүдэй удха шанар, ... түрэлтэнэй түүхэдэ энэ ... манай эзэлдэг һуури тухай ... бодомжолхо дуран хүрэнэ. ... гарһэн 50 жэл хадаа удхагаа талаар юунтэйшье ... зуулашагүй баатарлиг үе ... байгаа.

«Эгээл энэ минии гүрэн ... даа!—гээд Совет Социалис Республиканудай Союз ... хилэ заажа харуулаад, ... он үндэһэ яһатанай Совет ... гүрэнэй ямаршье яһанай эр... тэн мэдүүлхэ эрхэтэйл. ... Юуб гэхэдэ, СССР гээшэ ... найэстоншье, ородшье, украиншье, белорусшье болон ... бусад арад үндэһэтэнэй гүрэн шуу.

Латви, Литвадал адли Эстониин түүхын хүгжэлтын эр... шалтагаанаар бусадһаа ... түлдэ олон үндэһэ яһатан... совет бүлэдэ нэгэдээ ... һаб даа. Агуу нэгэдэлдэ Эстони эгээл залуу республика байгаашье һаа, совет арадуудай һайн һайхан хани барисаае бэе дээрээ үзэһэн байна. Энээнэйл ашаар тон ... богонихон болзор соо түгэс ... хүгжэнги индустри, оньһон ... техникээр зэбсэгжэһэн хүдөө ажахы байгуулаа, социальна-экономическа орёо бэрхэшээлтэй зорилгонуудые ... шиидхээ бшуу.

Аха дүү арадуудай туһаламжын ашаар манай республика 32 жэл соо зуун ... жэлтэй адли зам гаталан ... гараа. 1940 онойхидо орходоо 30 дахин ехэ промышленна продукци Совет Эстони мүнөө бүтээн гаргана гэжэ ойлгосотой бэзэ. Энэ ... жэлэй 10-ниинь дайн ... дайлдаанда, арадай ажахые ... сэргээн бодхоолгодо зорюу-

олон мянган хүбүүднай буу барижа дайлалдаа. Дайнай жэлнүүдтэ 21 мянган сэрэгшэд, партизанууд орден, медальнуудаар шагнагдаа. 13 хүн Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

Фашис булимтарагшад арадаймнай ажахые һандаргаа, зарим город, һууринууд үнэһэн тоборог болоһон байгаа. Хүсэд бэшэ мэдээнэй ёһоор, арадай ажахыда 16,2 миллиард түхэригэй хохидол, гарза болоһон юм.

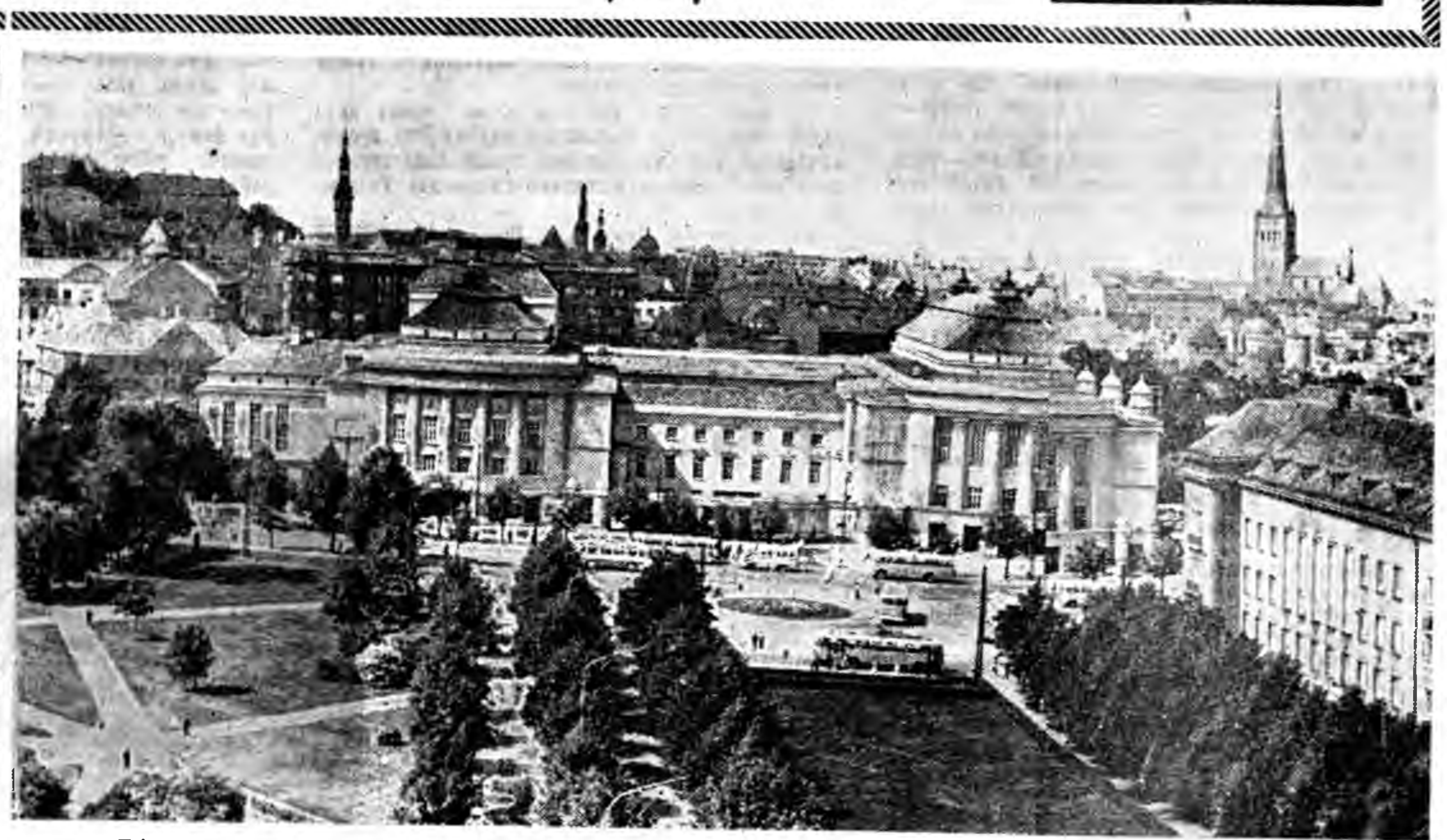
Эдэ эбдэрэл һандаралые һэргээхын тулада ехэ саг, мүнгэ зөөри хэрэгтэй байһаниинь элитэ. Аха дүүгэй туһаламжа абаха аргагүй байгаа һаа, капиталис гүрэнэй хара һабарта Эстони орожо болохо һааб даа. Тиин иимэ аюул байгаагүй. Гансахан 1945—1948 онуудта аха дүү республикануудһаа 2,6 миллиард түхэригэй элдэбын түхеэрэлгэнүүд болон хэрэгсэлнүүдые Эстони абаа һэн. Энээнэй ашаар бүри 1946 ондо Эстони промышленна продукци дайнай урда тээхи хэмжээнһээ 21 процентээр үлүү ехээр гаргадаг болоод байба.

Хүл дээрээ гарамсаараа Эстони өөрөө элдэбын түхеэрэлгэ — электротехникын, электронно түхеэрэлгэ болон бусадые анда нүхэдтөө үгэдэг болоһон юм. Эстониин ССР-эй промышленностьда машина бүтээлгэ, электроэнергетикэ, сланцева промышленность булюу ехээр хүгжэдэг һалбаринууд. Электродвигательнүүд, Таллинай машина бүтээлгын заводой хэдэг нефтиин аппаратура, «Ильмарине» гэжэ энергетикын түхеэрэлгэ, Таллинай экскаваторай заводой олон удхуууртай экскаваторнууд болон бусад элдэбын приборнууд ганса манай орон дотор бэшэ, харин оронуудта суутай болонхой.

Манай хүдөө ажахы мүнөө үеын техникээр зэбсэгжэнхэй. Эстониин хүдөө ажахыда мүнөө 1939 онойхидо орходоо 3 дахин үсөөн хүн хүдэлнэ, зүгөөр ажалайнь бүтээсэ 4 дахин дээшээ болонхой, хүдөө ажахыһаа абтадаг эдеэ хоолой зүйл 1,5 дахин ехэ болоо. Аха дүү республикануудай үгэһэн техникэ, машинаар манай хүдөө ажахые зэбсэгжүүлһэнэй ашаар ажалай бүтээсэ имээр ургаһан байна. Эстониин колхозууд болон совхозуудта 28 мянган трактор, тарянанай, силосэй 4.000 комбайн, 10 мянгаад ашаанай машина бии юм. Юһэдэхи табан жэлэй туршада хүдөө ажахыда үшөө ехэ техникэ үгтэхэ.

Дүй дүршэлөө халан абалсахын тулада аха дүү республика болон областьнуудай ажалшадтай бэе бэедээ ябалсадаг байнабди. Иигэжэ бэе бэедээ туһалалсаха гээшэ манай ажабайдалай ёһо заншал болонхой. Экономикодошье, соёл гэгээрэлдэшье, эрдэм наукадашье иимэ ёһо гурим заншанхай гээшэ.

Совет засаг эгээн түрүүшынхеэ соёлой бүхы туйлал-

ТАЛЛИН. Зүүн талаһаа «Эстония» гэжэ оперо ба баледэй театр, баруун тээһээ ЭССР-эй Науканудай академиин байшан.

ЕХЭ БҮЛЭ

Аксель ПЕРТЕЛЬ, Социалис Ажалай Герой, СССР-эй Верховно Соведэй депутат, «Эстонсланец» трестын 2-дохи шахтын хүдэлмэришэдэй бригадир.

Минии нютаг — сланецай хизаар тухай хөөрэхэ һанаатайб. Эстониин сланецай бассейндэ олон мянган хүн хүдэлжэ байдаг. Эдэнэр тон олон ондоо үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэд юм. Тиин бидэнэр бултадаа нэгэ ехэ ажалша бүлэ болонхойбди.

Манай бассейн болбол томо индустриальна район болонхой, дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ гоё һайхан городууд, хүдэлмэришэнэй тосхонууд, шэнэ һургуулинууд, магазинууд, медицинын эмхи зургаанууд, соёлой байшангууд бодонхой.

Гансахан үнгэрэгшэ жэлдэ бассейндэ 20 миллионһоо үлүү тонно түлишэ абтаа. Буржуазна засагай эгээл «баян» жэлнүүдтэ миллион лэ тонно тухай түлишэ абтадаг байһан гэжэ һануулха байнаб. Сланец Прибалтийска, Эстониин ГРЭС-үүдтэ түлишэ боложо хэрэглэгдэдэг.

Үнинэй хүдэлмэришэд сонхигто хүрээ тухай хаа-яа хөөрэлдэдэг. Минии үетэн ажалай эдэ зэмсэгүүдые оройдоо мэдэхэгүй даа. Мүнөө бүхы горно хүдэлмэри оньһожоруулагданхай. Юумэ үргэдэг машинаар сланец ашана, транспортероор зөөнэ, шанаржуулгын фабрикада илгана. Эдэ бүгэдэнэй түлөө аха дүү республиканудай машина бүтээгшэдтэ баяр хүргэхөөр даа. Эдэнэр тон һайн техникэ манда эльгээнэ. С. М. Кировэй нэрэмжэтэ Копейскэ заводой машина бүтээгшэдтэ илангаяа ехэ баяр хүргэхөөр. Эдэнэрэй эльгээһэн юумэ ашадаг машинанууд Эстониин газар доорохи хүдэлмэридэ тон найдамтайгаар хүдэлнэ:

Шулуу нүүрһэнэй комбайнаар сланец малтаха арга нэбтэрүүлэгдэжэ байна. Донбассай, ороной бэшэ бэшэ бассейнүүдэй горнягууд энэ хэрэгтэмнай туһална.

СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ социалис мүрысөөн манда үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Бассейндэ абтаһан электрын гэрэл хүсэн ороной баруун-хойтохи районой предприятинуудта эльгээгдэнэ, аха дүү республиканудта эльгээдэг химическэ зүйлнүүд, минеральна үтэгжүүлгэ улам ехэ болоно.

Манай горнягиудай түрэл хизаар улам хүгжэнэ, гоё һайхан болоно. Депутадай хэрэгээр шахтернуудтай, химигүүдтэй, барилгашадтай ходо уулзадагбди. Кохтла-Ярве гэжэ социалис хотодоо, бассейндаа эдэнэр ехэ дуратай. Тиин бидэнэр бултадаа агуу Эхэ оронойнгоо патриодууд гээшэбди.

Мүнөө байһан бүхы юумэмнай бүхы совет арадуудай хүсөөр туйлагданхай. Коммунис партимнай манине сэсэн мэргэнээр урагшамнай хүтэлбэрилнэ.

Кохтла-Ярве,
Эстониин ССР.

ЭРДЭМТЭДЭЙ ХУБИТА

— Саг зуурын хөөрэлдөөндэ Совет Эстониин мүнөө үеын эрдэм ухаан тухай дэлбэлэн харуулхань бэрхэтэй хэрэг даа. Республика дотор хэгдэжэ байгаа эрдэм шэнжэлэлгын гол шэглэлнүүд тухайда хэлэжэ үгыта. АПН-нэй корреспондент иимэ асуудалтайгаар Эстониин ССР-эй Науканудай академиин президент Арнольд Веймертэ хандаба.

— Эстонидо мүнөө эрдэмэй 70 гаран эмхи зургаан бии, — гээд президент хэлэбэ. 1946 ондо республикада Науканудай академи эмхидхэгдээ һэн. Эрдэм ухаанай түбүүдһээ Тартуска гүрэнэй университет Таллинай политехническэ институт хоёр тон томонуудынь юм. Медицинын, хүдөө ажахын техническэ институдууд болон лабораторинууд үшөө байна. 1,4 миллион арад зонтой республикада таба мянган эрдэмтэд бии!

Эстониин эрдэмтэдэй гол зорилго юун бэ? Байгаалиин баялиг—сланецые ашаглаха хэрэгтэ бүхы хүсэеэ зорюулна. Удаань кибернетикэ, физикэ, астрофизикэ, газар тухай эрдэм ухаан, зоологи ба ботаника, прибор бүтээлгэ—эдэ һалбаринуудаар шэнжэлэлгэнүүд хэгдэнэ. Совет обществын хүгжэлтые шэнжэлхэ (социологическа). республикын арадай ажахые түсэблэхэ хэрэг эрдэм шэнжэлгэдэ ехэ һуури эзэлнэ. Үшөө нэгэ шэглэл — эстон арадай түүхэ, эстон хэлэ ба литература, финно-угорско хэлэнүүд болоно.

— Науканудай академиин ажал тухай хөөрэхэдөө, шатадаг сланец хэрэглэхэ тухай тон түрүүн хэлээт. Энээгээр юун туйлагдааб?

—Дайнай дүүрэһэнэй һүүлээр оронoймнай баруун-хойтохи райондо түлишын хэрэг ехэ хэсүү болоод байгаа. Кохтла-Ярве городто газ-сланецай завод тон түргэнөөр баригдаа һэн. Уданшьегүй энэ завод Ленинград, Таллин хотонуудта газ үгэжэ эхилээ һэн. Иигэжэ Эстониин сланцева промышленность бии болоһон юм. Республикымнай индустриин гол хүсэн энэ һалбари болонхой. Сланецай хамаг хабаатан (химиин үнэтэ бүхы зүйлнүүд) хуу манда бии юм. Дэлхэй дээрэ хаанашье иимэ хэбтэшэ байхагүй.

«Кивиыли» гэжэ сланцехимическэ комбинадта керозин гэжэ шэнэ зүйл гаргадаг болоо. Эстониин Науканудай академиин химиин институдта энэ препарат (керозин) бии болгогдоо. Сланецһаа абтадаг хүрибтэр үнгэтэй энэ шэнгэн зүйл Дунда Азиин сүл губиин элһэ тогтоодог, газарай хүрьһэнэй һалхинһаа гэмтэхэ ябадалтай тэмсэхэдэнь Казахстанай тарияашадта туһалдаг лэ даа. Нёдондо ВДНХ-да керозин 7 медальтай болоо.

Тарту городто физикын ба астрономиин институдта физикээр ехэ шэнжэлгэнүүд хэгдэжэ байнхай.

— Һүүлэй жэлнүүдтэ Эстонидо эрдэмтэдэй бүхэсоюзна уласхоорондын уулзалганууд болоно. Тэдэнэй заримыень нэрлыта.

— Шатадаг сланец тухай уласхоорондын түрүүшын уулзалга болоо. 1970 ондо Таллинда финно-угорско хэлэ шэнжэлэгшэдэй уласхоорондын III конгресс болоо. Энээндэ 16 гүрэнэй эрдэмтэд суглараа һэн. Физикээр болоһон уласхоорондын симпозиумда 13 гүрэнэй 150 эрдэмтэд хабаадаа. Энэ жэлдэшье эрдэмтэдтэй уулзалганууд болоо, ерэхэ жэлдэшье болохо юм.

ШЭНЭ ШЭНЖЭ

К. А. РОХТЛА, ЭССР-эй хүдөө ажахын министр

Шэнэ табан жэлэй эсэстэ Эстониин хүдөө нютагай ажалшад гектар бүриһөө 30 центнер таряа абаха, үнеэн бүриһөө 3600—3800 килограмм һү һааха хараатай.

Бүри һая, колхозой байгуулалтын илаадүй байхада, Эстониин хүдөө ажахы тон ондоо һэн. 1940 ондо буржуазна засагай үедэ гектар бүриһөө дунда зэргээр 12 центнер таряан хуряагдадаг, үнеэн бүриһөө 2000-аад килограмм һүн һаагдадаг бэлэй.

Эстониин хүдөө нютагта колхозой байгуулалта илаа. 400 томо колхоз, совхоз байгуулагданхай. Мүнөө үеын оньһон техникээр эдэнэр зэбсэгжэнхэй. 4 мянган комбайн, 17 мянга гаран трактор, 9 мянга гаран ашаанай машина энэ жэлдэ поли дээрэ хүдэлөө. Россин Федерациин, Украинын, Белоруссиин, бусад республиканудай предприятинуудһаа энэ техникэ зөөгдэһан байна. Хүдөө ажахыда хүдэлдэг хүн бүхэндэ 18 мориной хүсэнтэй адли энергетикын хүсэн хүртэнэ.

Манай таряашад түрүү зоотехниин агротехникын эрдэм шудаланхай. элдэб машинануудые жолоододог юм. Олонхи ажахынуудые дээдэ эрдэмтэй мэргэжэлтэд толгойлно.

Шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй дүнгүүд хадаа КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө тэмсэлэй үрэ дүн харуулба бшуу. Эдэ дүнгүүд яһала баярлуулмаар даа. Дунда зэргээр үнеэн бүриһөө 3243 килограмм һүн һаагдаа, гектар бүриһөө 26,7 центнер таряан хуряагдаа. Эстонидо иимэ ехэ таряан хэзээшье ургуулагдаагүй юм. Колхоз, совхозуудай олзо 160 миллион түхэриг болоо. Хүдөө ажахын продукци гүрэндэ худалдаха уялгаяа республика үлүүлэн дүүргээ.

600 килограмм таряа, 1100 килограмм хартаабха, 750 килограмм һү, 100 килограмм мяха, 260 гаран үндэгэнэй хүн бүхэндэ хүртэхоор—эды шэнээн эдеэ хоолой зүйл жэлдээ абтана. Эдэ тоонуудаараа бидэнэр хүршэ Скандинавиин оронуудые ахижа гараабди.

Бүхы орондол адли Эстониин хүдөө нютагуудай түхэл шарай хубилжа байна. Хаа хаанагүй колхоз, совхозуудта болбосон түхэлтэй тосхонууд бодожо байна.

Бусад газартал адли Эстонидо мал ажалай томо томо комплекснууд баригдажа байна. Тартуска районой «Тарту» гэжэ совхоздо 1100 үнеэдэй байха фермын барилга дүүрэжэ байна. Вильяндинска районой Ю. Гагаринай нэрэмжэтэ совхоз-техникумдэ гахайн мяха буйлуулжа (бекон) гаргадаг, үүлтэртэ гахай үсхэбэрилдэг эгээн томо комбинат баригдажа эхилээ. 50 мянган центнер мяха үгэхэ үүлтэртэ олон мал үсхэбэрилхэ шадалтай байха юм.

Эдэ барилгануудые хэхэдээ элдэбын хэрэгсэлнүүдые аха дүү республикануудһаа асардагбди, өөһэдһөө үүлтэртэ мал оронойнгоо элдэб районуудта эльгээдэгди.

Дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ ажалай бүтээсэ таба дахин ургаа. Хүн бүхэн 16 хүниие хооллуулха хэмжүүртэй эдеэ хоолой зүйл гаргана.

Эндэ нэгэ жэшээ харуулая. Пайдеска районой «9-ое Мая» колхоз һүүлэй жэлнүүдтэ 2000 гектар газар хатаагаа. Ехэ газарай шулуу сэбэрлээ. Мүнөө эдэ газарынь ургаса һайнтай бэлшээри, полинууд болонхой. Нёдондо эндэхи газарай гектар бүриһөө 40 центнер таряан, 280—320 центнер хартаабха хуряагдаа. 1100 үнеэдэй туд бүриһөөнь 4—4 мянган килограмм һүн һаагдаа. Үнгэрһэн 5 жэлэй туршада мяха, һү 1,5 дахинһаа ехээр абаһан байгаа.

Энэ ажахыда ехэ барилга хэгдэнэ. Болбосон түхэлтэй томо гэгшын тосхон бодонхой. Городойшье зоной атаархамаар клуб баригдаһан, наймаанай түб ашаглалгада оронхой, 120 хүнэй эдеэлхэ багтаамжатай кафе-столово баригданхай.

«9-ое Мая» колхоз Ленинэй орденоор шагнагдаһан. Түрүүлэгшэнь, ЭССР-эй Верховно Соведэй депутат Э Лиеберг Социалис Ажалай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна.

Энэ табан жэлэй туршада Эстониин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд газар тарялангай, мал ажалай продукт нилээд ехээр абаха хараатай. Мяхан 30 процентээр, һүн—20—21, үндэгэн—20 процентээр ехээр гүрэндэ худалдагдаха ёһотой. Эдэ зорилгонуудай дүүргэгдэхэнь лабтай.

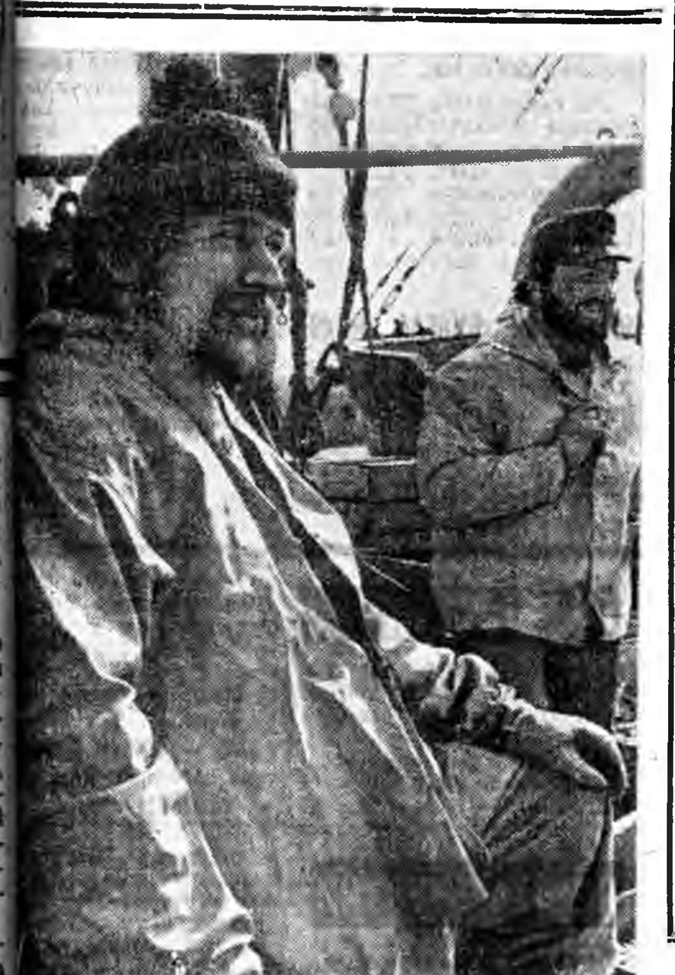
Ажалай Улаан Тугай орденто М. И. Калининай нэрэмжэтэ Таллинай электротехническэ заводой продукцине электрижүүлэгдэһэн түмэр замуудта, металлургическа заводуудта хаража болоно. Ородууд болон эстонецууд, украинецууд болон белорусууд, удмуртнууд болон молдаванууд эндэ сугтаа хүдэлжэ байдаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: приборнуудые туршагшадай нэгэн, эрхим комсомол басаган Лейли Мююрые харанат.

ТАСС-ай фотохронико.

СССР-эй арадай артист А. Хачатурян эстон нүхэдтөө айлшаар ерэбэ.

ЭСТОНИИН ССР. Харьюскэ районой загаһа баридаг томо ажахынуудай нэгэн— С. М. Кировэй нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ баян олзотой байгаа «Пярисия» гэжэ экипаж колхозой жасада ехэ нэмэри оруулаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Пярисия» гэжэ экипажай гэшүүд-загаһашад: наада тээнь Тойво Рессар, капитанай туһалагша Рейн Лепп.

ТАСС-ай фотохронико.

ДУУШАДАЙ ОРОН

«...Түхэл маягаараа национальна соёл культура һалбаран хүгжөө. СССР-эй арадуудай хэлэн дээрэ урдань үзэгдөөгүй ехэ хэмжээтэйгээр литература болон искусствын зохёолнууд, эрдэмтэдэй хүдэлмэри зохёогдодог, хэблэгдэдэг, мүн газетэ, журналнууд гаргагдадаг юм» («СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо бэлэдхэл тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолһоо).

Эстоние дуунай республика гэжэ болоно. Клуб, предприяти, колхоз болон совхозуудта 260 хоор байгуулагданхай. Эдээндэ 11 мянган дуушад хабаададаг. ЭССР-эй бүһэтэй шүүлэй гүрэнэй академическэ хоор — манай орондохи гансахан иимэ хоор юм. СССР-эй арадай артист, Ленинскэ шангай лауреат, профессор Густав Эрнесакс энэ хоор байгуулһан, мүнөө хүтэлбэрилнэ. Энэ хүн дирижер, композитор, багша, публицист...

Дунда Азяар аяншалжа ерэһэнэйнь удаа ТАСС-ай корреспондент Г. Эрнесакстай уулзажа хөөрэлдэһэн байна.

АСУУДАЛ. ЭССР-эй бүһэтэй шүүлэй гүрэнэй академическэ хоорой Дунда Азиин союзна республикануудаар аяншалга СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагданхай. Энээнэйнь онсо шэнжэ юун бэ?

ХАРЮУ. Орон соогуураа аяншалхадаа, арадай дуунуудые, Эстониин мүнөөнэй композиторнуудай зохёолнуудые абажа ябадагбди. Үргэн дэлюун социалис Эхэ оронoймнай бүхы заха хизаарнуудаар эдэ дуунуудыемнай тон халуунаар угтахадань ехэ баярланхайбди. Манай хоор гансахан эстон хэлэн дээрэ дуу дууладаг бэшэ, харин СССР-эй олон арадуудай. ород, латыш, литва, украин, армян хэлэн дээрэ дууладаг.

АСУУДАЛ. ЭССР-эй бүһэтэй шүүлэй гүрэнэй академическэ хоор үшөө хаагуур ябааб? Аха дүү арадуудай хүгжэмэй ямар зохёолнууд репертуарыень гоёогооб?

ХАРЮУ. Россин федерациин, Украинын, Молдавиин, Армениин, Грузиин болон бусад союзна республиканудай хоёр зуун городуудаар манай дуушад концерт табиһан байна. Эдэ концертнүүдэй телевидени, радиогоор дамжуулагдаһание хараадаа абаа һаа, манние олон миллион совет зон хараа юм аабза. «Арадуудай хани барисаан», «Ородой хоорой хүгжэм», «Совет арадуудай дуун» гэхэ мэтээр Эстониин хоор тематическа программа бэлдээ. Д. Шостакович, Г. Свиридов, М. Коваль, В. Шебалин, В. Сорокин болон бусад олон композиторнуудай зохёолнуудые эгээн түрүүн гүйсэдхэхэ золтой байһандаа баярладагбди.

РЕСПУБЛИКЫН ЭКРАНУУДТА

ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн һайндэртэ бэлэдхэлэй хүдэлмэриин ябуулагдажа эхилхэдэ оронноймнай киностудинууд ойн һайндэртэ өөһэдынгөө хубитые оруулжа эхилһэн байгаа. Мүнөө декабрь һарада республикымнай кинотеатр, клубуудта харуулагдахаар доро дурсагдаһан шэнэ кинофильмнүүд абтаба. Эдэ кинофильмнүүд декабрь һарын һүүл багаар үнгэргэгдэхэ «Алли эрхэтэй бүлэ» гэһэн фестивальда харуулагдаха байна. Тиин оронноймнай киностудинууд СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо өөһэдынгөө буулгаһан шэнэ фильмүүдые дурадхаба.

Горькиин нэрэмжэтэ хүүгэдэй болон эдир наһатайшуулай түбэй студи Борис Васильевай түүжээр **«А зори здесь тихие»** гэһэн фильм зохёожо гаргаба. Фильм дотор Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ совет арад зоной фронт дээрэ харуулһан баатаршалга тухай һонирхолтойгоор хэлэгдэнэ.

— Дурсагдагша картина дотор совет арад зоной гитлеровскэ булимтарагшадһаа Эхэ ороноо хамгаалха тэмсэлдэ бодоһон тухай хэлэгдэнэ,— гэжэ кино табиһан режиссер Станислав Ростоцкий хөөрэнэ.

Кинорежиссер Станислав Ростоцкий кинематографиин институт дүүргэһэнэй удаа Горькиин нэрэмжэтэ киностудида хүдэлжэ эхилһэн. Тэрэнэй түрүүшынь фильм гэхэдэ, «Земля и люди» гэһэн гаршагтай кинофильм болоно. Тэрэнэй удаа «Дело было в Пенькове», «Майские звёзды», «На семи ветрах» гэһэн фильмүүдынь арад зоной дунда угаа ехээр һайшаагдаа һэн. Залуу режиссер энээнэй һүүлээр М. Лермонтовэй гурбан номоор — «Бэла», «Тамань», «Максим Максимыч» гэһэн кинонуудые буулгажа дүүргэһэн байгаа. Тэрэнэй хойто жэлдэ гараһан «Доживём до понедельника» гэһэн фильм олондо һайшаагдахаһаа гадна, Москвада үнгэргэгдэһэн уласхоорондын зургаадахи кинофестивалиин алтан шанда хүртэһэн байна. Энэ картинынгаа түлөө Станислав Ростоцкий гүрэнэй шангай лауреадай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн юм.

«Комитет—19-ти» гэһэн фильм Москвагай киностудида буулгагдаба. Тус фильм дотор ООН-ой комитедэй хүдэлмэрилэгшэдэй бактеоретическа дай бэлдэжэ байгшадые балшыса бариһан тухай хэлэгдэнэ.

Украинын ССР-эй кинематографистнууд СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо мүн лэ өөһэдынгөө хубита оруулба. Довженкын нэрэмжэтэ киностуди **«Длинная дорога в короткий день»**, үхибүүдтэ зорюулагдаһан **«Ни дня без приключений»** гэһэн шэнэ фильмүүдые гаргаба. Түрүүшынь фильм дотор совет эрдэмтэдэй ядерна хүсые арад зоной зол жаргалай түлөө хэрэглэхын түлөө яажа тэмсэжэ байһан тухай һонирхолтойгоор харуулагдана.

Тэрэшэлэн декабрь һарада хилын саадахи оронуудай кинофильмнүүд олоор харуулагдаха байна. Тэдэнэй дунда румыниин кинорежиссёр Мирчи Дрэган гэгшын **«Запутанные следы»**, Индиин бэлигтэй режиссёр, актёр Раджи Капурай **«Моё имя — клоун»** гэһэн шэнэ кинофильм болоно. Мүн энэ һарада хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ зорюулагдаһан научно-популярна, хроникально-документальна фильмүүд харуулагдахань.

ЗҮРГЭ ДЭЭРЭ— ЭРХИМ САНАШАД

Аршаан тосхон шадар санаар үнгэргэгдэдэг заншалта мүрысөөндэ спортын олохон бүлгэм, клубуудай хурдан солбон санашад хабаадалсаба. Эндэ эрэшүүл арбан, эхэнэрнүүд табан километрэй зайда өөр хоорондоо дунда түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысэһэн байна.

Эгээн түрүүлэн эрэшүүл 10 километрэй зайда урилдахаар зүргэ дээрэ гараба. Хододоо санын зүргэ дээрэ болодог шанга тулалдаанда илажа гарадаг СССР-эй спортын хүндэтэ мастер Олег Харитонов энэшье удэр нэгэшье хүндэ зүргээ буляалгангүй, түрүүлэн фиништэ хүрэжэ ерэнэ. Тиин нүхэр Харитонов зайгаа 31,01 секунда соо гаталжа, түрүү һуури эзэлбэ. Удаадахи хоёр һууринуудые хүдөө ажахын институтай Николай Фролов, ЛВРЗ-гэй спортын клубай Василий Григорьев гэгшэд эзэлһэн байна.

Эхэнэр санашадай дундаһаа Зүүн Сибириин технологическа институдай багша Надежда Вершинина, мүн тус институдай түлөөлэгшэд Нинель Поначевская, Галина Кащеева гэгшэд хоёрдохи, гурбадахи һуури эзэлжэ, командаараа эрхимлэбэ. Мүрысөөндэ эрхимлэһэн спортсменүүдһээ республикын суглуулагдамал команда бүридхэгдэбэ. Эдэнэр һаяар лэ үнгэргэгдэхэ городууд хоорондын урилдаанда хабаадалсаха юм.

Б. БАЛЬЧИНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: санашад урилдаанай зүргэ дээрэ.
М. СУТУРИНАЙ фото.

ҮНГЭТЭ МЕТАЛЛ ЕХЭЭР СУГЛУУЛАЯ

Түмэрэй хаядаһа суглуулха гээшэ тон ехэ удха шанартай хэрэг мүн болоно. Промышленна предприятинуудай, колхоз болон совхозуудай коллективүүд түмэрэй хаядаһа суглуулха хэрэгтэ ехэ анхарал табидаг байна.

Үнгэтэ металлай хаядаһан ехээр суглуулагдана. Жэшээлбэл, Буряад оронной ажалшад байгша оной арба һара соо 3036 тонно үнгэтэ металлай хаядаһа суглуулжа, даабаряа 6,7 процентээр үлүүлбэ.

Улаан-Үдын Железнодорожно, Советскэ районуудай, Захааминай, Түнхэнэй, Кяхтын болон Кабанскын аймагуудай, коммунальна ажахын министерствын, Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын, «Теплоприбор», «Электромашина» заводуудай хүдэлмэришэд энэ хэрэгтэ яһала габьяатай.

Теэд зарим ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд түмэрэй хаядаһа суглуулха хэрэгтэ «намһаа саагуур, наранһаа наагуур» гэһэншүүгээр хандана. Баунтын, Зэдын, Сэлэнгын, Хориин аймагуудай, «Сельхозтехника» нэгэдэлэй, «Бурятэнерго» управлениин хүдэлмэрилэгшэдэй гэмээр 130 тонно түмэрэй хаядаһан дутуу суглуулагдаа. «Сельхозтехника» нэгэдэлэй хашаа соо хэрэгсэлһээ гараһан хэды олон оньһон түхеэрэлгэнүүд огторгойн сэнхир майхан доро жэбэ жонходо эдигдэжэ хэбтэнэб! «Бурятэнерго» управлениин мэдэлэй ажахынуудай хашаа соо мүн лэ хэрэгсэлһээ гараһан элдэб зүйлэй приборнууд, булад аргамжанууд хэбтэдэг.

Хэнэйшье мэдэхээр, туулган, никель, вольфрам, тэхэ мэтын үнгэтэ металлнууд оронноймнай промышленностьда үргэнөөр хэрэглэгдэнэ ха юм. Тиимэһээл энэ шухаг металлнуудые суглуулха гэһэн зорилго табигдана бшуу. Олохон ажахынууд, энэ хэрэгтэ тон харюусалгагүйгөөр хандана. Жэшээлбэл, туулган хараалагдаһан түсэбһөө 80 тонноор дутуу суглуулагдаад байна. Зарим ажахынуудай коллективүүд туулганай орондо алюмини тушаадаг байна.

Прибор, оньһон түхеэрэлгэнүүдые, автомашинанууд болон тракторнуудай запчастьнуудые шэнээр абахадаа, хэрэглэгдэжэ хуушарһан приборнуудые, запчастьнуудые гэдэргэнь тушааха гэһэн тусгаар заабари бии юм. Буряадай «Сельхозтехника» нэгэдэлэй магазинууд, отделенинүүд энэ заабари эбдэнэ. Зарим ажахынууд машина, тракторнуудай запчастьнуудые шэнээр абаһан аад, оронгдонь килограммшье түмэрэй хаядаһа тушаадаггүй байна. Иимэ дутуу дүнда ябадалнуудые усадхангүйгөөр түмэрэй хаядаһа ехээр суглуулхань бэрхэтэй.

Республикын предприяти болон колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ дутагдалнуудаа саг дары усадхаха хэмжээнүүдые абажа, үнгэтэ металлай хаядаһа суглуулха жэлэйнгээ даабари амжалтатайгаар дүүргэхэ арга нүхэсэл байгуулха бэзэ гэжэ һанагдана.

Н. ШАРАНИХИН,
Эрхүүгэй область хоорондын «Вторцветмет» управлениин ахалагша инженер.

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · ХИЛЫН ГААНАҺАА · РАДИО

БЕРЛИН

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТАЛА БАРИГШАДТАЙ В. ШТОФ УУЛЗАБА

ТАСС

Эб найрамдал сахин хамгаалхын тула Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй ажал ябуулгые ГДР-эй арад, правительство үндэрөөр сэгнэнэ, эдэбхитэйгээр дэмжэнэ гэжэ ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Штоф эб найрамдалай тала баригшадтай уулзахадаа мэдүүлбэ. ВСМ-эй Генеральна секретарь Р. Чандра түрүүтэй эб найрамдалай тала баридаг национальна хүдэлөөнэй түлөөлэгшэдэй уласхоорондын зүблөөндэ хабаадагшад энэ уулзалгада байлсаа.

Уласхоорондын ажабайдалда ГДР-эй тэгшэ эрхэтэйгээр хабаадалсахын түлөө, тэрэнэй уласхоорондын эрхэ мэдэрхын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһанайнь түлөө В. Штоф ВСМ-дэ, эб найрамдал хамгаалха национальна комитедүүдэй түлөөлэгшэдтэ баясхалан хүргэбэ.

Советскэ Союзай дурадхаһан эб найрамдалай асари ехэ программын һүр хүсэтэй, аша үрэ ехэтэй байһыень энэ тэмсэлэй дүнгүүд гэршэлээ гэжэ тэрэ тэмдэглээ. ГДР ба социалис хани харилсаата бусад оронууд тус программые халуунаар дэмжэнэ.

Зүблөөнэй хүдэлмэри тухай, эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөнэй бэелүүлхэ зорилгонууд тухай Р. Чандра В. Штофто мэдээсэбэ. Эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй 1973 ондо Москвада үнгэргэгдэхөөр хараалагдаһан бүхэдэлхэйн конгрессэй ехэ удха шанартай байһыень тэрэ тэмдэглэһэн байна.

ПАРИЖ

СССР-эй ТУЙЛАЙ ЕХЭ АМЖАЛТАНУУД

ТАСС

Франциин Коммунис партиин Политбюрогой гэшүүн Жак Дюклогой статьяе «Юманите» газетэ «СССР-эй 50 жэлэй ой мандаха болтогой» гэһэн гаршаг доро тунхаглаба.

Олон үндэһэ яһатанһаа бүридэһэн гүрэн—СССР-эй байгуулалга 1917 оной революциһаа урда тээ В. И. Ленинэй болон ород коммунистнуудай элирхэйлһэн агууехэ хуули ёһонуудай, тодорхойлон хэлэхэдэ, өөһэдөө өөһэдыгөө тодорхойлхо Россин арадуудай эрхэ, бэеэ дааһан гүрэнүүдые байгуулга бодото дээрээ бэелһэн байна гэжэ тэрэ бэшэнэ.

Совет Социалис Республикануудай Союзай байгуулагдахада, үндэһэ яһатанай хоорондохи харилсаанай теори ба практикада ехэ хубилалтанууд болоһон байна. Энэ үедэ колониальна гүрэнүүд Азиин, Африкын ба Латиин Америкын колониальна дарлалта мүлжэлтэ доро байһан олон зуугаад миллион хүнэй ажаһыи ба соёлой үнэтэ баялигуудые тоножо. дээрмэдэжэ байгаа. СССР-эй байгуулагдахада, Дунда Азиин ба Алас-Дурна зүгэй совет республикануудай арадууд экономическа хүгжэлтын, соёлой бадаралгын замда гараа.

50 жэлэй турша соо Совет Социалис Республиканууд хурдан түргөөр хүгжэһэн, колониальна дарлалта доро байһан арадууд богоолшолгын гэнжэһээ мултаржа, һалбаран хүгжэжэ захалһан байна гээд Ж. Дюкло тэмдэглэнэ.

Бүхы арадуудай хани барисаанда, харилсаа холбоондо үндэһэлһэн, олон үндэһэ яһатанһаа бүридэһэн гүрэн —СССР 50 жэлэй турша соо туйлай ехэ амжалтануудые туйлаа, амгалан тайбан байдал байгуулхын тула хүн түрэлтэнэй хэһэн хүдэлөөндэ шухала үүргэ дүүргэнэ.

СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе Франциин ажалшад ба демократууд үргэнөөр һайндэрлэжэ, франко-совет хани барисаае бэхижүүлгэдэ, Европодо ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлгэдэ нүлөө үзүүлхые эрид шиндэнги байһанаа мэдүүлээ гээд Ж. Дюкло бэшэнэ.

БЕРЛИН

ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ БЕРЛИНДЭ БОЛОБО

ТАСС

Уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулха, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалха хэрэгтэ социалис оронууд, түбхын түрүүлэн Советскэ Союз эдэбхитэй үүргэ дүүргэнэ гэжэ Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Генеральна секретарь Р. Чандра тэмдэглээ. ВСМ-эй үүсхэлээр зарлагдаһан эб найрамдалай тала баригшадай национальна хүдэлөөнэй түлөөлэгшэдэй уласхоорондын зүблөөнэй дүүрэһэнэй һүүлээр эндэ үнгэргэгдэһэн пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, иигэжэ тэмдэглэһэн байна.

Уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулхын тула эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөндэ Берлиндэ болоһон зүблөөн ехэ нүлөө үзүүлээ гээд Р. Чандра хэлэбэ. Шэнэ арга боломжонуудые үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ гээшэ энэ хүдэлөөнэй гол зорилго болоно. Энээниие туйлахын тула түрүү үзэлтэй бүхы эмхинүүдтэй, ООН-ой эмхи зургаануудтай, правительствануудтай харилсаа холбоо тогтоохоор Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй бэлэн байһан тухай Р. Чандра мэдүүлбэ.

Эб найрамдал хамгаалха национальна комитедүүдэй хүдэлмэрилэгшэд, тэдэнэй дунда Эб найрамдал хамгаалха совет комитедэй харюусалгата секретарь М. И. Котов пресс-конференци дээрэ хабаадалсаа.

БЕЙРУТ

Тель-Авив түгшүүрилые шахардуу шанга болгоно

ТАСС

Декабриин 8-да Израилиин сэрэгэй самолёдууд Ливанай Набатия, Аркуб районууд дээгүүр һүйдхэлтэ ниидэлгэнүүдые хэһэн байна. Ливанай эрье шадарай нютагуудта—Тир портһоо Сарафанд хүрэтэр Израилиин далайн сэрэгэй хүсэнүүдэй корабльнууд буудалгануудые хэһэн байха юм.

Энэ үдэр оронной урда хиле шадарай Шебаа гэжэ һуурин тосхониие израилиинхид автомадаар буудаа.

Тель-Авив зэбсэгтэ хүсэнүүдээ Ливанай хилэ худар татажа үргэлжэлһөөр.

МОНТЕВИДЕО

Уругвайн социалис партиин съезд

ТАСС

Уругвайн Социалис партиин (СПУ) ээлжээтэ, XXXVII съезд Уругвайн ниислэл хотын эгээн ехэ залнуудай нэгэндэ—Пеньяроль соо нээгдэбэ. СПУ-гай гэшүүд, түрүү үзэлтэй хүсэнүүдэй үргэн фронтдоородог партинуудай, эмхинүүдэй түлөөлэгшэд, Уругвайн ажалшадай национальна конвентын хүтэлбэрилэгшэд тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадалсана. Харин оронуудай коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай делегацинууд съездын хүдэлмэридэ мүн лэ хабаадалсана. Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй съездэ эльгээһэн амаршалга бэшэгые КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидат, «Советская Россия» газетын ахамад редактор П. Ф. Алексеевэй уншахадань, суглаагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаба.

Уругвайн Коммунис парти съездые амаршалһан байна.

Партиин зэргэнүүдые бүри бэхижүүлхэ, үргэн фронтын бүридэлдэ ородог бүхы партинуудтай, эмхинүүдтэй нэгэдэлээ бэхижүүлхэ гээшэ съездын гол зорилго болоно гэжэ Уругвайн Коммунис партиин Генеральна секретарь Хосе Диас съезд нээлгэдэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ.

ХЕЛЬСИНКИ

Финляндиин, ГДР-эй хоорондо дипломатическа харилсаан тогтоогдоо

ТАСС

Финляндиин ба ГДР-эй хоорондо дипломатическа харилсаа тогтоохо тухай хэлсээндэ, хоёр оронной хоорондохи харилсаае һайжаруулха тухай договорто Финляндиин гадаадын хэрэгүүдэй министр А. Карьялайнен, Германиин Демократическа Республикын гадаадын хэрэгүүдэй министр О. Винцер Гүрэнэй Соведэй байшан соо гараа табиба.

Финлянди ба Германиин Демократическа Республика онсо, бүрин эрхэтэ элшэн сайдаа эльгээлсэхэ юм.

Франциин хүдэлмэришэн арад ажабайдалай ба ажалай эрхэ байдалые һайжаруулхын түлөө тэмсэлээ үргэлжэлүүлһээр. Һаяхан орон дотор демонстраци болон забастовконуудай шэнэ долгин боложо үнгэрбэ. Тэдэнэй тоодо Эльзасай калийна уурхайнуудай горнягууд мүн лэ тэмсэлдэ бодоһон байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Эльзасай горнягууд өөһэдынгөө эрилтэ табихаяа Париж ерээд байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Уласхоорондын шэнжэлэл

ЭБ НАЙРАМДАЛДА ДУРАТАЙ ХҮСЭНҮҮДЭЙ ЕХЭ АМЖАЛТА

Эб найрамдал, уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлхын түлөө тэмсэлдэ тусгаар шухала удха шанартай хоёр асуудалаар Нью-Йоркдо ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXVII сессиин баталан абаһан резолюцинуудые дэлхэйн олониитэ угаа ехээр һаналаа ханан угтаа. Уласхоорондын харилсаануудта ямаршье түхэл янзаар хүсэ хэрэглэлгэһээ арсаһан, ядерна зэбсэг хэрэглэлгые хэтэдэнь хорихо тухай ООН-ой гэшүүн гүрэнүүдэй зүгһөө Генеральна Ассамблейн тангариглан мэдүүлһэн резолюци удаан саг соо, һайса хөөрэлдөөнүүдэй болоһоной һүүлээр баталан абтаа. Энэ резолюциин проект Советскэ Союзай үүсхэлээр зүбшэн хэлсэлгэдэ табигдаһан байха.

Тангаригаа үгэһэн тус мэдүүлгые хүсэдөөр бэелүүлхэ зохихо хэмжээнүүдые шадаал һаа, түргэнөөр абаха гэжэ Аюулгүйн Соведтэ һанамжалан дурадхагдаа. Хүсэ хэрэглэн, газар уһа буляан абажа болохогүй тухай гол ёһые, иимэ газар нютагуудые өөрынгөө мэдэлдэ байһан бүхы зэбсэг хэрэгсэлнүүдые ашаглан, гүрэнүүдэй бусаажа абаха арсашагүй эрхые резолюци нэгэн доро лаблаһан байха юм. Өөрынгөө эрхэ сүлөөгэй түлөө колонинуудай арадуудай тэмсэхэ хуулита эрхэ мүн лэ лаблагданхай.

Резолюциие буруушаажа, оройдоол дүрбэн орон—Хитад, Албани, Португали, ЮАР-ай расис засаг дуугаа үгэһэн байха юм. Энэ баримта дэлхэйн хэблэлдэ үргэнөөр тайлбарилагдана. Революционно үүргэ, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй ударидагшын үүргэ дүүргэнэбди гэдэг Пекин үнэндөө уласхоорондын оршондо хархис хүсэнүүдтэй, колонизаторнууд болон расистнуудтай хамта ябуулга хэнэ гээд олон газетэ онсолон тэмдэглэһэн байна.

Буу зэбсэг хураяха талаар бүхэдэлхэйн конференци зарлаха тухай резолюциие Генеральна Ассамблейн һайшааһан ушар уласхоорондын политическэ байдалые һайжаруулхын түлөө оролдосотойгоор тэмсэдэг хүсэнүүдэй ООН-до улам ехээр нүлөө үзүүлдэг боложо байһые харуулна. Энэ резолюци мүн лэ СССР-эй үүсхэлэй ашаар, социалис гүрэнүүдэй хамтын хүсэлэл оролдолгоор баталан абтаа.

«Социалис гүрэнүүдэй гадаадын политика бүри ехээр мэдэрэгдэдэг, дэмжэгдэдэг боложо байна» гээд совет-венгер хани барисаанай митингын Чепельскэ комбинадта болоходонь үгэ хэлэхэдээ, Л. И. Брежнев тэмдэглээ һэн. ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXVII сессиин шухала шиидхэбэринүүд энээниие эли тодоор, шэнээр гэршэлжэ үгэнэ.

АВСТРАЛИ: ХУБИЛАЛТА ЭРЬЕЛТЫН САГ

Австралида парламентын ээлжээтэ һунгалтын болоходо, лейборис парти илажа гараа. Энэ партиин ударидагша Э. Г. Уйтлем декабриин 11-дэ шэнэ правительство байгуулжа ороо. Энэ ушарые тайлбарилан сэгнэхэдээ, Лондоной «Таймс» газетэ энээниие Австралиин түүхэдэхи «эрьелтын шата» гэжэ нэрлэһэн байна. Үнэндөөшье либеральна ба аграрна партинуудай нэгэдэлэй «засагаа барижа байлгада» мүнөө эсэс табигдаба. Эдэ консервативна партинуудай бүлэглэл 1949 онһоо хойшо таһалгаряагүйгөөр ороноо зонхилон хүтэлһэн.

Эдэ партинуудай илагдажа, лейбористнуудай илалта туйлаһаниинь тушаан болоһон ушар бэшэ юм. Энэ хадаа мүнөөнэй зонхилхы бүлэглэлэй бэелүүлдэг гадаадын ба дотоодын политикада Австралиин арадай ехээр дураа гутадаг боложо байһые харуулна. Иимэ политика американ дипломатиин эмхидхэн байгуулһан СЕАТО ба АНЗЮС гэжэ сэрэгэй бүлэглэлнүүдтэ Австралиие оруулаа. США-һаа бүри ехээр дулдыданги боложо байһаниинь юун дээрэһээ харагданаб гэхэдэ, либералнууд болон аграрнигуудай засагаа барижа байһан жэлнүүдтэ Австралиин экономикодо харин капиталай хубита хоёр шахуу дахин—19-һөө 36,7 процент хүрэтэр нэмээ. Австралиин промышленностиин шухала һалбаринуудта, мүн хүдөө ажахыда харин капиталай үргэнөөр нэбтэрэн оролго муу хойшолонтой байгаа. Холын Австрали түби баруун оронуудай финансово-экономическа бэрхэшээлнүүдэй нүлөөндэ дайрагдаһан байна бшуу. Энэ юун дээрэһээ харагданаб гэхэдэ, промышленность нилээд удаанаар урган хүгжэдэг болоо, хүдэлмэригүйшүүл олошороо.

«Хубилалтын болохо саг тулажа ерээ» гэһэн уряатайгаар лейбористнууд һунгалтада хабаадаһан байха юм. Энэнь Австралиин нилээд олон һунгагшадай һананда тааруу байгаа бшуу. Сэрэгэй бүлэглэлнүүдтэ оронной хабаадалгые болюулхабди, харин компанинуудай ябуулганууд бүри шангаар хизаарлагдаха, юумэнэй сэнгэй ургалта һаатуулагдаха, социальна эрилтэ хэрэглэмжэнүүдтэ мүнгэ зөөри һомололго нэмээгдэхэ гэхэ зэргын найдуулгануудые лейбористнууд үгэһэн байха юм. Австрали США-гай туһамарша байхаяа болихо ёһотой. Бидэнэр американецуудтай харилсаа холбоотой байхабди, зүгөөр тэдэнэй мэдэлдэ орохо ёһогүйбди гээд лейбористнуудай ударидагша Уитлем мэдүүлээ.

Лейборис партида этигэн найдахадаа, Австралиин һунгагшад өөрынгөө оронной бүри бэеэ даанхай хараа бодол баримталхын түлөө, Азида, Номгон далай шадар шахардуу шанга байдал һуларуулхын түлөө дуугаа үгэһэн болоно. Энэ талаараа Австралида болоһон парламентын һунгалта энэ оронной газаа тээгүүрхишье хэрэгтэ нүлөөлхэ байна бшуу. Тиимэһээ СЕАТО-һаа Австрали гаража магад гэжэ энэ сэрэгэй бүлэглэлэй штабквартирада һанаагаа зободог болоо. Австралида парламентын һунгалтын болохын урдахануур шэнэ Зеландида һунгалта болоо. Энэ орондо лейбористнууд илалта туйлаад, СЕАТО-да Шэнэ Зеландиин хабаадалгые болюулхабди гэжэ мүн лэ найдуулһан байха юм.

Австрали болон Шэнэ Зеландида правительство байгуулха эрхэ лейбористнуудта олгоһон ушар, эдэ оронуудай олониитын һанамжа гадаадын ба дотоодын политикада горитой хубилалтын болохо байһантай холбоотой.

ШТРАУСАЙ БУЛГАА МЭХЭ

Баруун Германиин ХДС ба ХСС гэжэ буржуазна партинуудай бүлэгэй бундестагта болоһон һаяын һунгалтын үедэ ехээр урагшагүйдэһэн ябадал тэдэнэй лагерьта горитойхон арсалдаа шууяа гаргаа. Эдэ партинуудай ударидагшад түрүүшээр мэгдэ сошордожо ороһон аад, харин һунгагшадай олонхи яахадаа эдэ партинуу этигэхэеэ болёоб гэжэ бодо жолжо эхилээ. Энээнэй гол шалтагаан хадаа ХДС/ХСС-эй хүтэлбэрилэгшэдэй, хамагай түрүүндэ, Штраусай Брандтын правительстве таарамжатай алхаму ехээр эсэргүүсэлтэ боло гэжэ зүб зүйтэйшэгөөр бо дрмжолог христианско-демократическа ажал ябуул шад мэдэрнэ. Брандт правительство дайнай һүү лээр Европодо тохёолдо бодото байдалые мэдэ социалис оронуудтай хари саагаа заһаруулха зорид той алхамуудые хэһэн бай гаа бшуу. ХДС/ХСС-эй зарим хүтэлбэрилэгшэд энэ шалтагаан тухай эли тээр хэлэһэн байна юм. Жэшээлхэдэ, ХДС-эй президиумэй гэшүүн ба казначей Л. Кип «Цайт» гэжэ недели бүриин газетэ интервью үгэхэдөө, иигэжэ сэхэ мэдүүлээ. Зүүн оронууд тушаа правительствын бэелүүлдэг политикада пар тиимнай буруушаан ханд даг байһан ушар «Һунгалта да ехээр урагшагүйдэ гол шалтагаануудай болоһон байна». «Уласхоорондын бодото байдалые ха раадаа абажа, шададаг бо лохые» партиин хүтэлбэри лэгшэдые Кип уряал «ГДР-ые хаа хаанагүй мэ дэрхэ гэшэ бодото байда лые хараадаа абаһан яба болохо байна». Кипые ХДС-эй баһа нэгэ ажал ябуул ша—олон ниитын хан гын ба транспортын хүд мэрилэгшэдэй профсо түрүүлэгшын орл К. Кофман дэмжэһэн бай юм. Христианско-демократическа холбооной (ХДС) бу хы политическэ ябуул өөрынгөө хиналтада а эрмэлзэдэг, баруунай хэтэрмээр баримталагша уларидагша, христианско-социальна холбооной (ХСС) түрүүлэгшэ Штраусые тэ ехээр буруушааһан байна.

Тиихэтэй хамта, ХДС-эй хүтэлбэрилэгшэд Бава «хүсэтэ хүндэ» бүүлта хэ үгэнэ гэжэ баримтануу руулжа үгэнэ. Шэнэ бун дестагта ХДС/ХСС-эй фракцине үлөөхэ ту ХДС-эй түрүүлэгшэ Барц Штраус хоёр һаяхан ойлголсоо. Тиихэдээ, « шухала асуудалнуудаар гэн һаналтай байһан» ту гаа тэдэнэр мэдүүлээ. «Шэ нэ фракци дотор Бавар булэгэй хорилто хэхэ эр тэй байха ябадал Ш түйлажа шадаа ха» Боннско «Генерал-Анцайгер» гэжэ газетэ бэшэнэ. И тал Штраусай баал байгуулагдаһан ХДС/ХСС тусхай комисси ГДР ф хоёрой хоорондохи хари саануудай үндэһэ һуури т хай һаяхан гар табиг договорые буруушаа эдэ партинуудай фра һанамжалан дурадхаа.

Ч. ЛАПИЦКИЙ,
В. ХАРЬКОВ,
В. СЕРОВ.
(ТАСС).

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:
18.00 — «Шаги батыра» — телефильм. 18.30 — Багашуулда зорюулагдаһан мультфильмнүүдэй программа. 19.30 — Телепанорама 19.50 — «Факел». 20.40 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряад хэлэн дээрэ). 20. — Концерт. 21.25 — «С Союз тухай хөөрэлдөө 21.50 — «Конструктор Поликарпов» гэһэн кинофильм 22.00 — «Хлеб и розы» — уран һайханай фильм. — Үдэшын концерт.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: КПСС-эй обкомдо. Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ. Мухар-Шэбэрэй аймагай, Улаан-Үдын аймагай, «Маяк» колхозой, Бэшүүрэй аймагай Бодонгуудай совхозой, Хяагтын аймагай «Пограничный» совхозой, Зэдын аймагай «Октябрьский» совхозой малшадай социалис уялганууд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Политическэ ойлгуулга хүдэлмэриин нүлөөгэй байхын түлөө». — Д. дуровай статья. «Ажал эрхилжэ һураха» — П. ровой статья. «Шанарай нэлтэ» — В. Беляевай статья.

Гурбадахи хуудаһанда: «Нэгэдэхи курсын студентнэртэ туһаламжа». И. даевай статья. «Зохё ухаан бодолой уута» — А. Пресняков Ю. Ше гэгшэдэй статья.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: уласхоорондын шэнжэлэл хилын саанаһаа. Орон торхи, нютагай һониннууд.

Редактор **Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.**

«СПОРТЛОТОГОЙ» БУРЯАДАЙ ЗОНАЛЬНА УПРАВЛЕНИИН МЭДЭЭСЭЛ

«Спортлотогой» энэ оной декабриин 10-да үнгэргэгдэһэн 34-дэхи тиражаар иимэ номернуудые шүүгээ гэбэл: 1. (Авиаспорт), 7 (Биатлон), 14 (Волейбол), 25 (Лыжный трамплин), 31 (Плавание), 47 (Хоккей с мячом).

Удаадахи тираж энэ декабриин 20-до болохо.

● «БУРЯАД ҮНЭН» ● 1972 оной декабриин 12. ● 4-дэхи хуудаһан ● Типография управления поделам издательства, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-01592. Заказ № 1401.